Załącznik do uchwały Nr XXXIII/226/05
Rady Miejskiej w Błoniu z dnia 30 maja 2005 r.

Plan Rozwoju Lokalnego 2005-2006 i 2007-2013 dla Miasta i Gminy Błonie

Opracowanie:

!invent
GRUPA DORADZTWA I TRENINGU

Spis treści:

1. Wprowadzenie 4
2. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego 6
3. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza Miasta i Gminy Błonie. 7
3.1. Położenie geograficzne, powierzchnia, ludność 7
3.1.1 Położenie geograficzne 7
3.1.2 Powierzchnia 8
3.2. Środowisko przyrodnicze 9
3.2.1 Budowa geologiczna 9
3.2.2 Rzeźba terenu 10
3.2.3 Warunki glebowe 10
3.2.4 Wody powierzchniowe i wody podziemne 11
3.2.5 Warunki klimatyczne 11
3.2.6 Świat roślinny i zwierzęcy 12
3.3 Turystyka 12
3.4 Zagospodarowanie przestrzenne 14
3.4.1 Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego 15
3.4.2 Infrastruktura techniczna 19
3.4.3 Identyfikacja problemów 29
3.5 Sfera gospodarcza 31
3.5.1 Podmioty gospodarcze 31
3.5.2 Atrakcyjność inwestycyjna 34
3.5.3 Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości 37
3.5.4 Rolnictwo 38
3.5.5 Rynek pracy 44
3.5.6 Zidentyfikowane problemy 45
3.6 Sfera społeczna 47
3.6.1 Sytuacja demograficzna 47
3.6.2 Edukacja 50

3.6.3 Kultura, sport, rekreacja 54
3.6.4 Pomoc społeczna i zdrowie 57
3.6.5 Zidentyfikowane problemy 59
4. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze. 60
5. Realizacja zadań i projektów. 77
5.1 Planowane projekty i zadania w okresie 2004-2006. 77
5.2 Planowane projekty i zadania po roku 2007. 81
6. Komplementarność projektów 84
7. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego. 87
8. Plan finansowy na lata 2005 – 2006 i na lata następne 91
8.1 Finanse miasta i gminy Błonie. 91
8.2 Możliwości pozyskania wsparcia finansowego na realizację Planu Rozwoju Lokalnego miasta i gminy Błonie w okresie 2005-2006. 94
8.3 Wsparcie finansowe na realizację Planu Rozwoju Lokalnego w okresie planowania 2007 – 2013. 98
9. System wdrażania 104
10. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej 106
10.1 System monitorowania i oceny Planu. 106
10.2 Sposoby inicjowania współpracy międzysektorowej 107
10.3 Upowszechnianie dokumentu i promocja jego efektów 110

1. Wprowadzenie

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej 1 maja 2004 otworzyło przed samorządami nowe możliwości współfinansowania rozwoju lokalnego. Zadania stojące przed samorządami gminnymi zostały zapisane w ustawie o samorządzie i wyznaczają szerokie pole dla realizacji projektów inwestycyjnych mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzrost konkurencyjności obszaru, na jakim są wdrażane. Środki pomocowe Unii Europejskiej to w najbliższych latach jedno z głównych źródeł, z jakiego mogą być finansowane tego typu programy inwestycyjne. Najważniejszym źródłem, z którego będą współfinansowane projekty realizowane przez polskie samorządy, jest **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)**. Zasadniczym polskim dokumentem mającym służyć programowaniu i wykorzystaniu środków z Funduszy Strukturalnych jest **Narodowy Plan Rozwoju (NPR)** opracowany na lata 2004-2006 oraz projekt Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013. W oparciu o NPR opracowywane są tzw. sektorowe programy operacyjne (np. Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw – skierowany głównie do małych i średnich firm, czy Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, którego głównym celem jest budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa). Został także przygotowany Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR), który nie jest bezpośrednio skierowany do danego sektora czy branży, lecz ma gruntownie poprawić konkurencyjność polskich regionów i środowisk lokalnych. Jego zasadniczy cel to: *„Tworzenie warunków* wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską."

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) to główne narzędzie pozyskiwania środków przez samorządy na finansowanie zadań inwestycyjnych. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Błonie został opracowany w celu umożliwienia sięgania po środki europejskie w ramach ZPORR, w szczególności w ramach **PRIORYTETU III – „Rozwój lokalny".** W ramach tego priorytetu wspierane są w 75% kosztów projekty o charakterze lokalnym, realizowane samodzielnie przez pojedynczy samorząd.

Prace nad Planem Rozwoju Lokalnego przebiegały dwutorowo. Z jednej strony obejmowały przygotowanie analiz eksperckich koncentrujących się na zdiagnozowaniu aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta i Gminy. Z drugiej strony polegały na określeniu kluczowych problemów i szans rozwojowych Miasta, uzgodnieniu priorytetowych zadań do realizacji oraz metod wdrażania i monitorowania Planu – prace te przeprowadzone zostały w oparciu o zasadę partnerstwa społecznego, a udział w nich brali przedstawiciele społeczności lokalnej.

Niniejszy dokument został przygotowany w oparciu między innymi o Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Błonie do 2020 roku, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, Wieloletni Plan Inwestycyjny oraz Wieloletni Plan Finansowy. Ponadto jest on dokumentem warunkującym możliwość pozyskania wsparcia dla zadań inwestycyjnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
Niniejszy dokument został przygotowany według wytycznych określonych w Uzupełnieniu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (załącznik nr 8).

Dokument został opracowany przez konsultantów Invent. Grupa Doradztwa i Treningu Marcina Chludzińskiego oraz Piotra Siłkę.

2. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Horyzont czasowy Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta i Gminy Błonie obejmuje dwie perspektywy:

- **Lata 2004 – 2006.**

  Dla tego okresu precyzyjnie wskazane zostały planowane przez samorząd Błonia inwestycje z określeniem przedziału czasowego i szacunkowych kosztów ich realizacji. Ponadto perspektywa ta odpowiada granicom czasowym bieżącego okresu programowania dla funduszy strukturalnych w Polsce;

- **Lata 2007 – 2013.**

  Dla tego okresu wskazano główne zadania w podobnym ujęciu jak powyżej, jednak należy je traktować jako wskazanie dążeń, a nie ścisły plan inwestycyjny. Ten etap wymaga doszczegółowienia w momencie, gdy zostaną zatwierdzone dokumenty programowe dla tego okresu (Sektorowe Programy Operacyjne i ich uzupełnienia).

Planowane inwestycje i projekty realizowane będą na terenie Miasta i Gminy Błonie, która położona jest w powiecie warszawskim-zachodnim, województwie mazowieckim

3. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza Miasta i Gminy Błonie.

3.1. Położenie geograficzne, powierzchnia, ludność

3.1.1 Położenie geograficzne

Miasto i Gmina Błonie położone jest w centralnej części województwa mazowieckiego w obrębie powiatu warszawskiego zachodniego.

W jej skład wchodzą następujące sołectwa:

- Białuty
- Białutki
- Bieniewice
- Bieniewo Parcela
- Bieniewo Wieś
- Bramki
- Błonie Wieś
- Cholewy
- Dębówka
- Górna Wieś
- Konstantów
- Kopytów
- Łaźniew
- Łaźniewek
- Łąki
- Marysinek
- Nowa Górna
- Nowa Wieś
- Nowe Faszczyce
- Nowy Łuszczewek
- Piorunów
- Radonice
- Radzików Wieś
- Rochaliki
- Rokitno
- Stare Faszczyce
- Stary Łuszczewek
- Wawrzyszew
- Witanów
- Witki
- Wola Łuszczewska
- Żukówka

Dodatkowo dokonano wyboru 6 rad osiedlowych, będących jednostkami pomocniczymi dla miasta Błonie.

Gmina graniczy z następującymi gminami:

- Ożarów Mazowiecki - powiat warszawski zachodni (od wschodu);
- Leszno - powiat warszawski zachodni (od północy);
- Teresin - powiat sochaczewski (od zachodu);
- Baranów – powiat grodziski (od południowego zachodu);
- Grodzisk Mazowiecki – powiat grodziski (od południa);
- Brwinów – powiat pruszkowski (od południowego wschodu).

Cała gmina leży na Równinie Łowicko Błońskiej, stanowiącej część makroregionu Nizin Środkowomazowieckich, które należą do regionu określanego jako Niziny Mazowiecko-Podlaskie.

Błonie zlokalizowane jest w odległości 28 kilometrów na zachód od Warszawy. Zaś najbliższymi większymi miejscowościami są: od południa Grodzisk Mazowiecki; od zachodu Sochaczew zaś od północy Leszno i Nowy Dwór Mazowiecki. Gmina ma dogodne połączenia komunikacyjne. Położona jest przy skrzyżowaniach następujących dróg:

- drogi krajowej Nr 2 - Trasa Poznańska
- drogi wojewódzkiej nr 579, która łączy drogę krajową nr 2 oraz drogę krajową nr 8.

W odległości 2 km od granic gminy, ma przebiegać projektowana Autostrada A2 z węzłem Tłuste w gminie Grodzisk Mazowiecki. Wspomnieć należy, że na terenie gminy przebiega również międzynarodowa magistrala kolejowa wschód-zachód.

3.1.2 Powierzchnia

Gmina zajmuje obecnie powierzchnie 8 584 ha, z czego prawie 84%, dokładnie 7 163 ha stanowią użytki rolne. Wśród użytków rolnych przeważają

grunty orne, których powierzchnia wynosi 6 547 ha czyli niemalże 92% terenów rolniczych.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Błonie

Powierzchnia – struktura użytkowa	Powierzchnia w ha	Powierzchnia w %
Ogółem	**8 584**	**100**
Użytki rolne	7163	83,46
Grunty orne	6547	91,40
Sady	155	2,16
Łąki i pastwiska	461	6,44
Grunty leśne	15	0,17
Pozostałe grunty i nieużytki	1406	16,37

Źródło: Bank Danych Lokalnych 2003

3.2. Środowisko przyrodnicze

3.2.1 Budowa geologiczna

Na obszarze gminy zalegają utwory zlodowaceń plejstoceńskich: są to przede wszystkim piaski i gliny zwałowe z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Na powierzchni głównie występują utwory pyłowe, wodnego pochodzenia o miąższości 0,5-1,5 m; zaś w północno-wschodniej części dochodzące do 2 m. Pod warstwą pyłów znajdują się gliny oraz piaski różnoziarniste. W części północno-zachodniej na powierzchni znajdują się piaski średnioziarniste, zaś w podłożu – pyły lub piaski luźne.

3.2.2 Rzeźba terenu

Równina Łowicko-Błońska obejmuje równinną wysoczyznę morenową na północy i równinę typu pedymentu. Powstały one z przekształcenia form akumulacji lodowcowej i rzeczno-lodowcowej w wyniku denudacji peryglacjalnej. Wody pradolinne płynące na zachód osadziły tu rozległe pola piasków, które pod wpływem wiatrów uformowały na wschód od Sochaczewa płytką pokrywę pyłową. Obszar ten jest płaski o wysokości 85-100 metrów, na której charakterystycznymi formami rzeźby są doliny rzek. Poza tym występują formy antropogeniczne, takie jak nasypy kolejowe i drogowe. Najniżej położone tereny rozciągają się na wysokości od 80,3 m n.p.m. w dolinie Utraty we wsi Cholewy, do 100 m n.p.m. na pozostałym terenie.

3.2.3 Warunki glebowe

Na terenie gminy przeważają gleby czarnoziemie, wśród których możemy wyróżnić czarne ziemie właściwe i czarne ziemie zdegradowane, poza tym występują gleby brunatne oraz gleby pseudobielicowe. Na terenie gminy czarne ziemie stanowią 45% wszystkich gruntów ornych, gleby pseudobielicowe – 30%, gleby brunatne – 25%.

Posiadają one cechy zbliżone do cech gleb lessowych i zawierają znaczną ilość próchnicy (4-4,5%), tworząc kompleks gleb pszenno-buraczanych.

Analizując gleby pod względem klas bonitacyjnych, zauważyć można przewagę najlepszych gleb klasy I-III, obejmujących obszar 4548 ha, gleby średnie klasy IV a i IV b – stanowią 2278 ha, a gleby najsłabsze klasy V i VI zajmują powierzchnie 645 ha. Największe skupiska gruntów klasy I występują we wsiach Witki, Błonie Wieś oraz mniejsze we wsiach Żukówka, Łaźniew.

3.2.4 Wody powierzchniowe i wody podziemne

Gmina położona jest w zlewni rzeki Utraty, która jest największym ciekiem na terenie gminy; o uregulowanym korycie szerokości 2-4 m. Rzeka ta jest jednym z pięciu prawych dopływów rzeki Bzury. Największymi jej dopływem są rzeki Stara Rokitnica i Korytnica przecinające równinę. Rzeka Utrata i jej dopływy są zasilane wodami odprowadzanymi z terenów rolniczych systemem rowów melioracyjnych.

W zagłębieniach terenu znajdują się liczne oczka wodne o niewielkich powierzchniach.

Zwierciadło wód gruntowych na przeważającej części obszaru znajduje się płytko pod powierzchnią: 0,5-2,5 m, najpłycej występuje w dolinach rzek i lokalnych zagłębieniach zaś najgłębiej na wschodzie i w centrum gminy.

3.2.5 Warunku klimatyczne

Klimat tego regionu jest zbliżony do klimatu panującego w całym makroregionie Niziny Środkowomazowieckiej, nieco cieplejszy od klimatu wysoczyzn, sąsiadujących z tym terenem. W podziale klimatycznym E. Romera obszar ten jest zaliczany do Krainy Środkowo Mazowieckiej. Jest to teren znacznie oddalony od Morza Bałtyckiego, otwarty na bezpośredni wpływ napływających mas powietrza z zachodu, jak i ze wschodu. Jest to zatem teren, w którym przenikają się wzajemnie cechy klimatu oceanicznego i klimatu kontynentalnego. Średnia temperatura powietrza waha się od -2^0C zimą do ponad 18^0C latem. Lato jest tu znacznie dłuższe niż na północy Mazowsza, zimy łagodniejsze i krótsze. Okres bezprzymrozkowy jest najdłuższy na całym Mazowszu – pierwsze przymrozki jesienne pojawiają się dopiero po 20 października, wiosenne kończą się natomiast przed 25 kwietnia. Okres wegetacyjny jest tu najdłuższy – przekracza 215 dni. Roczne opady oscylują w okolicach około 500 mm w ciągu roku, a średnia liczba dni z burzą wynosi około 20. Rozkład kierunków wiatrów nie odbiega od rozkładu obserwowanego w całej Polsce.

3.2.6 Świat roślinny i zwierzęcy

Teren ten jest słabo zalesiony, gdyż obszar lasów i gruntów leśnych wynosi zaledwie 15 ha, co stanowią 0,16 % powierzchni całej gminy. Poza nielicznymi obszarami roślinności naturalnej na uwagę zasługują parki zabytkowe.

Mała lesistość terenów gminy powoduje, że świat zwierzęcy nie jest licznie reprezentowany, jedynie wzdłuż cieków wodnych można spotkać większą ilość gatunków ptaków.

3.3 Turystyka

Atrakcyjność turystyczna gminy Błonie jest na niskim poziomie. Wśród walorów turystycznych przeważają raczej walory antropogeniczne nad przyrodniczymi. Walory przyrodnicze są reprezentowane przede wszystkim przez parki zabytkowe, których na terenie gminy jest kilkanaście. Najcenniejszymi tego typu obiektami są: park pałacowy typu krajobrazowego z I poł. XIX w. we wsi Pass o pow. ok. 25 ha , park dworski z I poł. XIX w. o pow. 12 ha we wsi Bramki; park dworski z I poł. XIX wieku o powierzchni około 7 ha we wsi Faszczyce. Na terenie parków zabytkowych znajdują się pomniki przyrody, w sumie z terenu gminy przez Konserwatora Przyrody do rejestru pomników przyrody zostało wpisanych 16 obiektów. Na uwagę zasługują również atrakcyjne tereny przyrodnicze wokół oczek wodnych oraz rzek Utrata i Rokitnica. Najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo tereny gminy zostały objęte ochroną w ramach Rozporządzenia Wojewody z dnia 27.09.1997 r. w sprawie utworzenia Warszawskiego Obszaru Chronionego

Krajobrazu. Jest to dolina rzeki Utraty stanowiąca ciąg ekologiczny o znaczeniu regionalnym. Łączy on Kampinoski Park Narodowy poprzez Lasy Sękocińskie, Magdalenkę, Chojnowski Park Krajobrazowy z Mazowieckim Parkiem Krajobrazowym. Należy jednak mieć na uwadze, że rzeki Utrata i Rokitnica są bardzo zanieczyszczonymi rzekami, dlatego by przywrócić je w pełni do funkcji turystycznych niezbędne jest podjęcie działań mających na celu poprawienie jakości wód tych rzek.

Wśród walorów antropogenicznych do najcenniejszych zabytków zalicza się:

- Kościół parafialny Świętej Trójcy – jest to jedna z najstarszych budowli sakralnych na Mazowszu.
- Kościół pw. św. Jakuba w Rokitnie projektu Tomasza Belottiego – architekta Króla Jana Sobieskiego, budowę rozpoczęto na przełomie XVII i XVIII w., a dokończono dopiero w latach 1883-86 już wg projektu Konstantego Wojciechowskiego.
- Ratusz miejski - zbudowany na planie kwadratu wg projektu Henryka Marconiego.
- Klasycystyczny pałac w Passie - wybudowany w latach 1830 – 1835 przez Jana Henryka Geysmera prawdopodobnie według projektu Adolfa Schucha
- Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej z 1905.

Turystyka nie jest jedną z głównych gałęzi gospodarki gminy, jednakże potencjalni turyści nie będą mieli kłopotu ze znalezieniem niezbędnej infrastruktury noclegowej i żywieniowej.

Baza noclegowa zawiera 6 obiektów (dysponują 299 miejscami noclegowymi) oraz kilka gospodarstw agroturystycznych o bliżej nie określonej liczbie miejsc noclegowych. Największym obiektem noclegowym jest hotel „Pekaes" umożliwiający nocleg 72 osobom. Na terenie miasta znajduje się 5 obiektów gastronomicznych; w tym 2 restauracje, 2 pizzerie i jeden bar.

Istniejące infrastruktura towarzysząca została przede wszystkim zbudowana w odpowiedzi na potrzeby wyższe mieszkańców gminy. Na infrastrukturę

towarzyszącą składa się klika stadnin koni, kino „Bajka" oraz Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury „Poniatówka". Ośrodek ten prowadzi działalność kulturalno-artystyczną. Odbywają się tu cyklicznie wernisaże prac malarskich, koncerty, recitale, spotkania polityczne, autorskie i wieczory poetyckie.

Wśród imprez kulturalno-rozrywkowych największą popularnością cieszą się „Dni Błonia", mające miejsce w pierwszych dniach czerwca.
Gmina ma słabo rozwinięty system ścieżek rowerowych. Są to pojedyncze nie połączone ze sobą odcinki. Przez teren gminy przebiega czerwony szlak wiodący do Puszczy Kampinoskiej.

3.4 Zagospodarowanie przestrzenne

W chwili obecnej gospodarowanie przestrzenią na terenie gminy opiera się na Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Błonie, w którym zapisane są główne kierunki rozwoju przestrzennego gminy.
Cel nadrzędny strategicznego planowania rozwoju miasta i gminy określono jako:
„Stworzenie warunków dla dynamicznego i harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego".

W studium zostały zapisane następujące cele strategiczne do 2015 r.:

- zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miasta i gminy dla lokalizacji różnych form aktywności gospodarczej,

- poprawa warunków życia mieszkańców,
- ochrona przyrody i wykorzystanie walorów przyrodniczych i rekreacyjnych dla rozwoju gminy,
- harmonizowanie procesów rozwojowych.

Następnie opracowano cele i działania operacyjne służące realizacji celów strategicznych:

- sukcesywne powiększanie terenów aktywności gospodarczej oraz przebudowa, rozbudowa centrów usługowych,
- równoczesna ochrona przed urbanizacją terenów prawnie chronionych ze względów przyrodniczych i kulturowych, terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz terenów, które obecnie nie są predysponowane do urbanizacji,
- rewaloryzacja istniejących wartości i obszarów tworzących układ przyrodniczy miasta i gminy w powiązaniu z układami o znaczeniu ponadregionalnym,
- kontynuacja dotychczasowych kierunków rozwoju i dyspozycji funkcjonalnej planów ogólnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z wyjątkiem ustaleń, które się zdezaktualizowały ze względu na przekształcenia własnościowe oraz zmianę przepisów prawnych,
- wytyczanie kierunków rozwoju miasta i gminy kompleksowo w powiązaniu z gminami otaczającymi,
- kontynuacja dotychczasowych kierunków rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji w powiązaniu z sąsiednimi gminami.

3.4.1 Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Wody powierzchniowe i wody podziemne

Na terenie gminy Błonie kontrole prowadzone przez WIOŚ wskazują na silne zanieczyszczenie rzek. Rzeka Utrata należy do najbardziej zanieczyszczonych rzek na terenie województwa mazowieckiego jak i na terenie całego kraju. Według raportu WIOŚ z roku 2003 roku, rzeka ta należy do najniższej klasy czystości, zaś stężenie fosforu przekracza pięciokrotnie dopuszczalne normy. Najbardziej jest zanieczyszczona na odcinku od miasta Pruszkowa do ujścia do rzeki Bzury. Główne źródła zanieczyszczeń, odprowadzane do rzeki bezpośrednio lub jej dopływami, zlokalizowane są w Pruszkowie, Piastowie, Milanówku, Grodzisku Mazowieckim, Józefowie oraz częściowo w Błoniu. Wynikiem tego jest bardzo zła jakość wody w Utracie. Zawartość substancji organicznych łatwo rozkładanych (BZT5) wynosiła nawet około 100 mg O2/dm3, obserwowano również wysokie stężenie związków azotowych, fosforowych i stałe występowanie bakterii z grupy coli.

Rzeka Rokitnica na całym odcinku jest zanieczyszczona. Wpływają do niej ścieki z oczyszczalni w Grodzisku Mazowieckim, ścieki z Zakładów Farmaceutycznych „POLFA" oraz innych zakładów w Grodzisku Mazowieckim i Milanówku.

Rzeka Stara Rokitnica płynie głównie w granicach gminy Błonie. Jest połączona śluzą z rzeką Rokitnicą w miejscowości Czubin. Źródłem zanieczyszczeń są spływy terenowe odprowadzane do rzeki w sposób zorganizowany kanałami deszczowymi w mieście, bądź w sposób niezorganizowany z pól i łąk, zanieczyszczone nawozami sztucznymi, środkami ochrony roślin, gnojowicą itp. Do Rokitnicy odprowadzane są także oczyszczone ścieki z miejskiej oczyszczalni ścieków w Błoniu.

W ostatnim okresie nastąpiła pewna poprawa czystości wód powierzchniowych, na skutek ograniczenia produkcji w zakładach przemysłowych, zubożenia rolników i w związku z tym zmniejszenia stopnia nawożenia gleby, jak również dzięki działalności proekologicznej realizowanej w gminach.

Na terenie miasta znajduje się również kompleks stawów (tzw. glinianki) o powierzchni lustra wodnego ok. 5,6 ha, użytkowane przez Polski Związek Wędkarski. Kilka lat temu władze gminy podjęły działania których celem miało być zorganizowanie na części stawów kąpieliska miejskiego. Niestety w chwili obecnej woda w tych zbiornikach nie spełnia norm czystości. Dlatego też kąpielisko jest zamknięte.

Powietrze

Gmina Błonie jest objęta monitoringiem WIOŚ. Na podstawie analiz danych dotyczących wartości opadu pyłu, ołowiu i kadmu w Gminie Błonie, można stwierdzić, że nie przekraczają one wartości dopuszczalnych.
I tak wg. danych z 1997 r.:

- opad pyłu wynosił 92,4 g/m kw. rok - norma 200 g/m kw. rok
- opad ołowiu wynosił 9,5 mg/m kw. rok - norma 100 mg/m kw. rok
- opad kadmu wynosił 0,288 mg/m kw. rok - norma 10 mg/m kw. rok

Problem zanieczyszczenia powietrza został częściowo rozwiązany poprzez gazyfikację większości terenów miasta i gminy. Gmina zasilana jest z gazociągu wysokiego ciśnienia o 400 mm Mory – Błonie – Łódź, od którego gaz doprowadzany jest do stacji redukcyjno-pomiarowej. Sieć rozdzielcza budowana jest na bazie tego gazociągu.

Kotłownie centralne, jak również kotłownie w zakładach produkcyjnych zostały w ostatnich latach przystosowane do zmiany czynnika grzejnego z węglowego na gazowy bądź olejowy.
Problemem jest natomiast, szczególnie na wsiach, emisja z indywidualnych budynków opalanych węglem (dotyczy to ok. 16% ogółu mieszkańców), oraz nielicznych kotłowni lokalnych, które z uwagi na brak środków finansowych nie są w stanie przeprowadzić prac modernizacyjnych.
Na końcowy efekt stanu zanieczyszczenia powietrza istotny wpływ mają również emisje niekontrolowane m.in. pochodzące ze spalin samochodowych, które z uwagi na zwiększony ruch samochodowy w ostatnich latach znacznie się nasiliły.
Przebieg stężeń średniodobowych SO_2 i zapylenia charakteryzuje się występowaniem stężeń maksymalnych w okresie zimowym (sezon grzewczy), oraz wartości stężeń minimalnych w okresie letnim.

Hałas

Na terenie gminy występuje średnie zagrożenie hałasem komunikacyjnym. Warunkiem zachowania właściwego standardu akustycznego w budynkach istniejących bądź nowo sytuowanych bliżej tras jest ograniczenie prędkości pojazdów oraz wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych. Szczególnie narażone są na nie obiekty usytuowane wzdłuż drogi krajowej nr 2 oraz obecnej i projektowanej drogi wojewódzkiej 579. Gwałtowny, skokowy, przyrost liczby środków transportu przy minimalnym wzroście długości i jakości dróg spowodował duży wzrost uciążliwości hałasu.

3.4.2 Infrastruktura techniczna

Drogi

Na terenie gminy występują cztery kategorie dróg

- drogi krajowe - przez miasto przebiega droga krajowa nr 2 (Świecko – Poznań – Warszawa – Terespol), na którą składa się ciąg ulic Sochaczewska, Powstańców. Na terenie gminy jej długość wynosi 14,66 km (w tym na terenie miasta 4,28 km). Zgodnie z sugestami zawartymi w „Studium…" przewidywana jest modernizacja tej drogi.

- drogi wojewódzkie – stanowią one połączenia z innymi miastami w regionie, a więc kształtują tym samym rozwój lokalnej przestrzeni gospodarczej. Łączna długość czterech dróg wojewódzkich wynosi 13,90 km (w tym na terenie miasta 6,90 km). W celu wyeliminowania ruchu tranzytowego z centrum miasta, planowana jest realizacja części drogi 579 łącznie z budową dwupoziomowego skrzyżowania z linią PKP jako obwodnica zachodnia, oraz przeniesienie ruchu z drogi 720 /ulica Poniatowskiego, Nowakowskiego/ na planowaną obwodnicę południową – tzw. „Paszkowiankę"

- drogi powiatowe – na terenie miasta przebiega łącznie 12 dróg powiatowych o łącznej długości 36,95 km (w tym na terenie miasta 3,60 km).

- drogi gminne – tworzą podstawowy układ komunikacyjny niezbędny dla poruszania się przez lokalną społeczność. Gmina posiada obecnie 151,60 km dróg (w tym na terenie miasta 49,09 km).

Tabela 2. Długość nawierzchni w gminie Błonie

Lp.	Grupa rodzajów nawierzchni jezdni dróg gminnych	Długość km
1.	Asfaltowe lub o asfaltowej warstwie ścieralnej	50,77
4.	Prefabrykaty betonowe	3,34
5.	Wzmocnione (żwir, żużel)	90,94
W SUMIE		**151,6**

Źródło: dane Urzędu Gminy Błonie

Tabela 3. Rodzaje dróg w gminie Błonie

MIEJSCOWOŚCI	NUMER DROGI	STAN DRÓG	DŁUGOŚĆ NA TERENIE GMINY	PRZEWIDYWANE ROBOTY
KRAJOWE				
Terespol – Warszawa – Świecko – Poznań	**NR 2**		10,38 km – gmina 4,28 km – miasto Razem 14.66 km	modernizacja drogi krajowej nr 2 zgodnie ze „Studium”
WOJEWÓDZKIE				
Kazuń Polski – Leszno – **Błonie** – Grodzisk Maz. - Radziejowice	**579**			przebudowa w aspekcie obwodnicy zachodniej; wiadukt nad torami PKP
Stacja kolej. **Błonie** – droga woj. 579	**587**		1357 m	
Droga nr 2 – stacja kolej. Płochocin – Józefów – Rokitno - **Błonie**	**700**			

Błonie – Brwinów – Otrębusy - Nadarzyn	**720**			przebudowa w aspekcie obwodnicy południowej
POWIATOWE				
Dąbrówka – granica Gminy Grodzisk – ul. Faszczycka – ul. Fabryczna – droga woj. Nr 579	**01423**	standard VI, od połudn. granicy 600 m leszowa, dalej naw. bit. stan dobry, pobocza, rowy – stan zły	**3900 m** – gmina **700 m + 800 m** - miasto	proponowana do przeklasyfikowania na gminne (w granicach miasta i gminy)
Bieniewice – Stare Faszczyce - Milęcin	**01424**	2300 m – standard VI 2900 m – standard IV stan bardzo zły		
Nowe Faszczyce – Stare Faszczyce	**01425**	standard IV stan bardzo zły	2400 m	proponowana do przeklasyfikowania na gminne (w granicach miasta i gminy)
Bieniewice – Boża Wola	**01426**	standard VI, stan bardzo dobry	1400 m	
Dr. Nr 2 – Nowa Wieś – Boża Wola	**01427**	standard IV, stan zły	1900 m	
Bieniewo Parcela – Bieniewo Wieś	**01428**	standard V, stan zły	2720 m	
Błonie - Bieniewice	**01429**	standard III, stan zły	**4500 m** – gmina **1275 m** – miasto ul. Bieniewicka od drogi woj. 579 do gr. m. Błonie	
Błonie – Milęcin - Brwinów	**01430**	standard VI, od gran. gminy do przejazdu kolej. nawierzchnia dobra,	**1630 m** – gmina **1000 m** – miasto ul. Poniatowskiego	proponowana do przeklasyfikowania na gminną (w granicach miasta

		pobocza – stan zły odcinek od przejazdu kolej. do rzeki Rokitnicy – potrzebna przebudowa) dalej stan wymagający drobnych napraw	od ul. Nowakowskiego	i gminy)
Wąsy – Białutki – dr. woj. 579	**01437**	standard IV, stan zły	950 m	
Zaborówek – Wąsy - Kopytów	**01438**	standard III stan zły	2880 m	
Drog. woj. 579 – Wawrzyszew – Gawartowa Wola	**01442**	standard III	3590 m	
Bramki Ludne – Nowy Łuszczewek – Czarnów – Grądy (dr. Nr 2 – dr. Nr 580)	**01444**	standard IV standard VI stan bardzo zły	2850 m 1490 m	

Źródło: dane Urzędu Gminy Błonie

Komunikacja zbiorowa

Głównym środkiem komunikacji dla mieszkańców miasta, który umożliwia połączenie z Warszawą jest linia kolejowa PKP E-20 dalekobieżna i podmiejska. Linia ta została zmodernizowana w latach 90 i przystosowana do dużych prędkości.

Dodatkowo na terenie gminy znajduje się sieć przystanków autobusowych obsługiwanych przez PKS.

Gmina również uruchomiła autobusowy dowóz dzieci do szkoły.

Sieć wodociągowa i sieć kanalizacyjna

Za sieć wodociągową i sieć kanalizacyjną odpowiedzialne jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Błoniu Sp. z o.o., które jest jednoosobową spółką gminy Błonie.
Długość kanalizacji na terenie gminy wynosi 78,4 km, zaś liczba połączeń prowadzonych do budynków mieszkalnych wynosi 1630 sztuk.
Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 155,8 km, w tym 3439 szt. przyłączy. Prawie całe miasto jest pokryte siecią kanalizacyjną grawitacyjną, ciśnieniową lub próżniową, zaś kolejne wsie są do niej systematycznie podłączane.

Na podstawie Narodowego Spisu Ludności z 2002 oszacowano, że liczba ludności korzystających z sieci wodociągowej wyniosła 17 415 osób, co stanowiło prawie 90% ludności gminy.
Gmina zmodernizowała mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków w zakresie dostosowania jej parametrów pracy do norm europejskich, jak również budowane są nowe odcinki kolektorów sanitarnych.

Wodociągi zasilane są z 4 stacji uzdatniania wody oraz ujęć nie będących własnością Gminy, należą do nich:

a) ujęcie Konstantów, Górna Wieś, Bieniewice, Kopytów, m. Błonie,
b) ujęcia w gminie Ożarów Mazowiecki zasilające wodociągi gminne Błonia,
c) ujęcie w gminie Leszno – (w Feliksowie) zasilające wodociągi gminne Błonia,
d) ujęcia zakładowe.

Sieć elektroenergetyczna

Sieć elektroenergetyczna na terenie gminy Błonie jest obsługiwana przez ZEWT-S.A. Rejon Energetyczny Pruszków. ZEWT jest odpowiedzialny za podłączenia nowych odbiorców, remonty sieci rozdzielczych i budowę nowych.

Na terenie gminy przebiegają następujące linie elektroenergetyczne:

- dwie jednotorowe linie 400 kV do stacji Rogowiec i Płock;
- jednotorowa napowietrzna linia 220 kV Mory- Podolszyce ;
- jednotorowa napowietrzna linia 220 kV Mory- Sochaczew ;
- jednotorowa napowietrzna linia 220 kV Mory- Janów;
- dwutorowa napowietrzna linia 110 kV od stacji Mory do stacji Ożarów i rozgałęziająca się tam na jednotorowe napowietrzne linie 110 kV do stacji Moszna i dalej do Błonia;
- jednotorowa projektowana napowietrzna linia 110 kV do Leszna.

Na ulicy Grodziskiej i w Żukówce znajduje się Główny Punkt Zasilający (GPZ) zasilany liniami napowietrznymi po 110 kV, z którego wychodzą linie rozdzielcze średniego napięcia po 15kV napowietrzne i kablowe. Linie te zasilają stacje transformatorowe, z których wyprowadzane są linie abonenckie niskiego napięcia, w większości napowietrzne. Obiekty o dużym poborze energii zasilane są liniami SN poprzez lokalne (zakładowe) stacje transformatorowe PZO. Liczba odbiorców energii elektrycznej o niskim napięciu wynosi 4827 gospodarstw domowych.

Sieć ciepłownicza

Zapotrzebowanie na ciepło w domach jednorodzinnych jest zapewniane przez mieszkańców we własnym zakresie. Zabudowa wielorodzinna w centrum miasta jest zaopatrywana w energię cieplną z dwóch kotłowni miejskich. Kotłownie te w 1997 r zostały zmodernizowane i przystosowane do wykorzystania w procesie produkcji energii cieplnej gazu sieciowego.

Aktualnie kotłownie są eksploatowane przez spółkę akcyjną Geotermia Mazowiecka, której gmina jest udziałowcem. Spółka planuje modernizację sieci ciepłowniczej w tym wygaszenie jednej z kotłowni, wymianę podziemnej infrastruktury ciepłowniczej, podłączanie budynków komunalnych do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Oprócz kotłowni miejskich potrzeby cieplne są zaspokajane przez lokalne kotłownie przydomowe.

W zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowej związanej z gospodarstwami rolnymi źródłem ciepła są następujące źródła zasilania:

- gaz przewodowy około 25%,
- energia elektryczna około 15%,
- tradycyjne źródła zasilania (piece opalane paliwem stałym) około 55%,
- pozostałe źródła (gaz, olej opałowy itp.) około5%.

Według „Studium…" istnieje około 5 km sieci cieplnej, która wymaga modernizacji.

Sieć gazociągowa

Teren miasta i gminy jest zgazyfikowany. Długość sieci na terenie gminy wynosi 127.2km; w tym liczba czynnych połączeń do budynków mieszkalnych wynosi 5401 szt. przyłączy. Gmina zasilana jest z gazociągu wysokiego ciśnienia Ø 400 mm Mory-Błonie-Łódź, od którego gaz doprowadzany jest do stacji redukcyjno pomiarowej Rokitno o przepustowości 25 000Nm^3/h. Budowa sieci rozdzielczej opiera się na bazie tego gazociągu. Miejscowości skrajne w stosunku do w/w stacji i sieci zasilane są z sieci gazowej średniego ciśnienia sąsiednich gmin.

Sieć gazociągu w rozbiciu na wsie wynosi:

Tabela 4. Długość sieci gazociągowej

Lp.	Wieś	Długość sieci (m)	Długość przyłączy (m)	Ilość posesji (szt.)
1	Bieniewice	12706	5746	246
2	Bramki	8229	4428	157
3	Dębówka	3816	3632	89
4	Faszczyce	7015	2228	75
5	Konstantów	3763	466	43
6	Kopytów	1274	768	26
7	Łaźniew	2626	632	20
8	Łaźniewek	1665	450	9
9	Nowa Wieś	1051	722	15
10	Pass	4291	682	32
11	Piorunów	2560	1481	19
12	Radonice	9081	2026	57
13	Radzików	2749	1199	40
14	Rokitno	48		
15	Wawrzyszew	2142	659	29
16	Witki	2414	308	21
17	Żukówka	1352	942	36

Źródło: dane Urzędu Gminy Błonie

Składowanie odpadów

Gmina Błonie zgodnie z polityką ekologiczną państwa i przepisami ustawy o odpadach przyjęła uchwałą Nr XXXI/212/05 Rady Miejskiej w Błoniu z dnia 18 kwietnia 2005 r. Plan Gospodarki Odpadami, który był pozytywnie zaopiniowany przez Zarządu Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz Zarząd Województwa Mazowieckiego.

Gmina Błonie wytworzyła w 2002 roku 7.451,82 ton odpadów komunalnych, z czego 6.748,2 ton przekazano na składowisko, 87,53 ton wykorzystano gospodarczo a 616,09 ton przekazano do spalenia.

Odpady komunalne na podstawie umów cywilnoprawnych są usuwane przez kilku operatorów. Są to głównie odpady niesegregowane, które są składane poza granicami gminy.

Jedynie Zakład Usług Komunalny wprowadza na terenie gminy segregację śmieci. Obecnie znajduje się już 14 pojemników temu służących i na podstawie wniosków mieszkańców Zakład jest gotowy postawić kolejne.

Gmina należy do Związku Międzygminnego UTRATA, który został powołany w celu wybudowania zakładu utylizacji odpadów komunalnych. Związek ten wniósł aport finansowy do budowy sortowni odpadów komunalnych przez Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. w Pruszkowie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wszyscy właściciele posesji zobowiązani są do posiadania pojemników na odpady i dowodów opłat za wywóz nieczystości. Straż Miejska przeprowadza okresowe kontrole, informując jednocześnie mieszkańców o ich obowiązkach w tym zakresie.

Nieczystości ciekłe z nieruchomości wywożone są przez uprawnione podmioty do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie miejskiej oczyszczalni ścieków.

System przesyłu informacji

Na terenie gminy znajduje się centrala telefoniczna oraz sieć telefoniczna, powstała w ramach zadania inwestycyjnego „Telefonizacja Miasta i Gminy Błonie”.

W miejscowościach Bramki i Radzików zlokalizowane są Stacje Bazowe Telefonii Komórkowej „CENTERTEL”, w części zachodniej miasta Stacja Bazowa Radiodostępu SRDA WiLL MOTOROLLA a w części północnej Stacja Bazowa PLUS GSM.

Przez gminę, wzdłuż Trasy Poznańskiej, linii PKP oraz dróg wojewódzkich i niektórych powiatowych przebiegają również kable telekomunikacyjne Centrum Radiotelekomunikacji i Telekomunikacji (CRiT).

Własność nieruchomości

Zasoby mieszkaniowe gminy Błonie na koniec roku 2003 wyniosły 7051 mieszkań; w tym zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy stanowią ponad 11% (dokładnie 799 mieszkań). Ponad 93% mieszkań podłączonych jest do sieci wodociągowej, około 86 % do kanalizacji; 70% do gazociągu.
Na terenie gminy przeważa zabudowa jednorodzinna.
Według danych pochodzących z Urzędu Gminy, w roku 2004 liczba mieszkań komunalnych spadła do 758. Mieszkań własnościowych było 739, spółdzielczych 2.159.

3.4.3 Identyfikacja problemów

- zły stan techniczny dróg zarówno regionalnych jak i lokalnych, oraz brak chodników (szczególnie na uwagę zasługują wsie Bieniewo, Parcela, Bramki, Nowa Wieś),
- brak wyprowadzenia ruchu tranzytowego poza teren zabudowy,
- brak wiaduktu nad torami kolejowymi,
- zanieczyszczenie środowiska poprzez układ komunikacyjny (akustyka),
- brak oświetlenia przy drogach gminnych,
- niewystarczająca sieć kanalizacyjna,
- zaniedbana sieć melioracyjna,
- brak kanalizacji deszczowej w mieście,
- potrzeba wymiany starej sieci wodociągowej i deszczowej, w obrębie drogi nr 579
- brak zbiornika wyrównawczego,
- zły stan techniczny sieci średniego i niskiego napięcia (brak mocy dla nowych terenów inwestycyjnych, nowych przedsiębiorstw),
- zły stan sieci cieplnej,
- brak sieci gazowej w części płn-zach gminy,
- duży udział budynków z pokryciem dachowym zawierającym azbest,
- niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych i komunalnych,
- zaniedbane budynki komunalne,
- brak imprezy o szerszym znaczeniu oraz brak dużych cyklicznych wydarzeń w mieście, przyciągających regularnie dużą widownię,
- brak ścieżek rowerowych (szczególnie w kierunku P. Kampinoskiej, Grodziska),
- zaniedbane obiekty kulturalne (np. kino)-konieczność modernizacji,

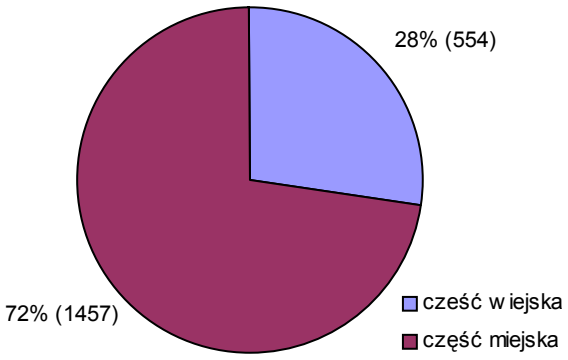
- niewykorzystany potencjał turystyczny stawów potocznie nazywanych Gliniankami,
- brak informacji turystycznej dla potencjalnych turystów,
- zanieczyszczone rzeki Utrata, Rokitnica.

3.5 Sfera gospodarcza

3.5.1 Podmioty gospodarcze

Na terenie Miasta i Gminy Błonie na dzień 31.12.2003r, w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej **REGON** zarejestrowanych było 2011 prywatnych jednostek gospodarki narodowej. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą mają swoją siedzibę zazwyczaj w części miejskiej gminy gdzie w 2003 r funkcjonowało ich 1457 podczas gdy w części wiejskiej 554.

Wykres 1. Prywatne jednostki gospodarki narodowej REGON w 2003 r. na terenie Miasta i Gminy Błonie w podziale na część miejską i wiejską

Najczęstszą formą prowadzenia działalności gospodarczej jest działalność prowadzona na własne nazwisko przez osoby fizyczne. W 2003 r zarejestrowanych było 1634 takich podmiotów. Poza tym we wskazanym roku na terenie Miasta i Gminy Błonie działało 126 spółek prawa handlowego, 41 spółek z udziałem kapitału zagranicznego.

W przeciwieństwie do jednostek gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne działalność pozostałych podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy w zdecydowanej części wykracza poza ramy rynku lokalnego.

Tabela 5. Struktura prawna podmiotów gospodarczych

Forma prawna	**Błonie**	**Część miejska**	**Cześć wiejska**
prywatne osoby fizyczne	1634	1183	451
spółki prawa handlowego	126	84	42
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	41	19	22
Spółdzielnie	15	11	4
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	14	7
Pozostałe	174	146	28
Razem	2011	1457	554

Źródło: Bank Danych Regionalnych dane na 2003 r.

W ogólnej strukturze gospodarczej branżą dominującą jest handel. Jednak zatrudnienie w tym sektorze gospodarki nie jest najwyższe z uwagi na to, że przeważają tutaj przedsiębiorstwa zatrudniające maksymalnie do 5 osób. Na uwagę zasługuje rozwijający się sektor gospodarki magazynowej i transportu (logistyka), przetwórstwo przemysłowe w tym przemysł elektrotechniczny oraz przetwórstwo owocowo-warzywne.

Dobra kondycja i rozwój gospodarki magazynowej na terenie Błonia związany jest z nasilającą się tendencją lokowania na obrzeżach dużych aglomeracji miejskich (w tym i warszawskiej) centrów logistyczno - dystrybucyjnych.

Położenie Błonia w odległości 30 km od centrum Warszawy oraz dobra dostępność komunikacyjna sprawia, iż tereny te są szczególnie atrakcyjne dla tego typu inwestycji.

Działalność przemysłu elektrotechnicznego i samochodowego oparta jest na zasobach wykwalifikowanej siły roboczej, która jest spuścizną po nieistniejących już Zakładach Mechaniki Precyzyjnej Mera-Błonie oraz istniejącym do dziś technikum elektronicznym.

Tabela 6. Podział branżowy działalności gospodarczej

L.P.	Dział gospodarki i usług	Liczba zarejestrowanych przedsiębiorców	Struktura
1.	ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	61	3,03%
2.	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	205	10,19%
3.	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, WODĘ	2	0,10%
4.	BUDOWNICTWO	224	11,14%
5.	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWY	758	37,69%
6.	HOTELE I RESTAURACJE	41	2,04%
7.	TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ	256	12,73%
8.	POŚREDNICTWO FINANSOWE	51	2,54%
9.	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	232	11,54%
10.	ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE	3	0,15%

11.	EDUKACJA	22	1,09%
12.	OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	46	2,29%
13.	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA, POZOSTAŁA	110	5,47%
0gółem		2011	100,0

Źródło: REGON

Statystycznie, od roku 1996 liczba jednostek zarejestrowanych w systemie Regon w sektorze prywatnym na terenie Błonia systematycznie rosła osiągając w 2003 roku poziom 2011 jednostek gospodarki narodowej.

Tabela 7. *Jednostki zarejestrowane na terenie Błonia w systemie REGON sektor prywatny w latach 1996-2003*

	1996 r	1997 r	1998 r	1999 r	2000 r	2001 r	2002 r	2003 r
Błonie	1337	1354	1497	1656	1781	1784	1913	2011
Błonie - miasto	1073	1032	1085	1213	1333	1313	1389	1457
Błonie - obszar wiejski	264	322	412	443	448	471	524	554

Źródło: Bank danych regionalnych

3.5.2 Atrakcyjność inwestycyjna

Miasto Błonie leży 28 km na zachód od Warszawy. Położone jest przy szlakach komunikacyjnych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym (trasa krajowa nr 2 Poznań – Warszawa, magistrala kolejowa Warszawa – Berlin, droga wojewódzka nr 579 Radziejowice – Nowy Dwór Mazowiecki, planowana

autostrada A2). Dostępność komunikacyjna oraz położenie w bezpośredniej bliskości aglomeracji warszawskiej są niewątpliwymi atutami przemawiającymi za inwestowaniem na terenie Błonia. Do czynników wpływających na podwyższanie poziomu atrakcyjności inwestycyjnej tych terenów należy również zaliczyć kapitał ludzki cechujący się dość wysokim poziomem wykształcenia oraz specjalistyczną wiedzą z zakresu mechaniki precyzyjnej i elektroniki będącej pozostałością po nieistniejącym już przedsiębiorstwie państwowym Zakłady Mechaniki Precyzyjnej Mera-Błonie oraz funkcjonującym do dnia dzisiejszego technikum elektronicznym.

Przedsiębiorcy działający w Błoniu mają również dostęp do instytucji otoczenia biznesu. W Błoniu swoją działalność prowadzą cztery banki.

Analiza danych statystycznych i fizyczne obserwacje wskazują duże znaczenie działalności logistycznej oraz przemysłu elektrotechnicznego w gospodarce Miasta i Gminy Błonie. Regionalne tendencje gospodarcze, atrakcyjność inwestycyjna Błonia oraz niezagospodarowane grunty stwarzają perspektywy dalszego wzrostu liczby inwestycji lokowanych na terenie Błonia.

Istnieją jednak czynniki, które w istotny sposób utrudniają lokowanie nowych inwestycji na terenie Błonia. Czynniki te to w szczególności:

- brak łatwo dostępnych terenów pod potencjalne inwestycje w rękach samorządu lokalnego,
- grunty pod potencjalne inwestycje są silnie rozdrobnione, pozostają we własności prywatnych osób. Wydłuża to negocjacje a często nawet uniemożliwia pozyskanie gruntów,
- brak planów zagospodarowania przestrzennego na znacznym obszarze gminy wydłuża procedury formalno-prawne poprzedzające inwestycje,

- w znacznej części grunty w Błoniu są objęte ochroną prawną ze względu na ich wysoką klasę,
- słabo widoczna działalność promocyjna miasta,
- brak zachęt inwestycyjnych.

W zaostrzającej się konkurencji między jednostkami samorządu terytorialnego o lokalizację na ich terenie nowych inwestycji znaczenie tych i podobnych czynników będzie systematycznie wzrastać.

Władze samorządowe są przychylne i zainteresowane nowymi inwestycjami i rozwojem gospodarczym Miasta i Gminy Błonie. Wyrazem tego jest w szczególności polityka przestrzenna zapisana w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Błonie. Dokument ten przewiduje przeznaczenie znacznych obszarów Błonia pod zabudowę usługową, magazynowo-składową i produkcyjną.

Działania władz gminy oraz atrakcyjność terenów Błonia stały się przyczynkiem do powstania w ciągu ostatnich kilku lat na terenie Miasta i Gminy Błonie kilkunastu wielkopowierzchniowych hal magazynowych. Skupione są one w trzech dużych ośrodkach: Kopytowie – Prologis, Passie – Menard Doswell i Aliance Logistics Center, Metropol Park. Inwestycje tego typu są oceniane przez mieszkańców pozytywnie jednak pojawiają się coraz częściej argumenty, iż dają one znacznie mniej miejsc pracy niż działalność produkcyjna. Inwestycje te może nie wpływają w sposób znaczący na błoński rynek pracy jednak z pewnością mają dodatni wpływ na budżet miasta w postaci podatków od nieruchomości. Warto w tym miejscu dodać, iż obiekty magazynowe w łatwy sposób mogą zostać dostosowane do potrzeb produkcji i innych form działalności gospodarczej, o czym świadczy przykład firmy Delphi znajdującej się w Passie.

Władze gminy powinny zdynamizować politykę proinwestycyjną. Polityka ta w szczególny sposób powinna promować inwestycje pod działalność branży

high - tech, nie powinna się jednak zamykać na inne branże w tym usługi logistyczne. Lokowanie nowych wielkopowierzchniowych inwestycji powinno jednak być oparte o racjonalną politykę przestrzenną uwzględniającą postulat ograniczenia ruchu samochodów ciężarowych w centrum miasta oraz nie wprowadzanie produkcji i usług szczególnie uciążliwych dla ludzi i środowiska naturalnego.

Na terenie gminy wyróżniają się następujące podmioty gospodarcze:

- Emar - spółka jawna, produkcja urządzeń fiskalnych i bileterek,
- MBS Computergraphik - spółką z o.o., mechanika precyzyjna i zaawansowane technologii elektroniczne. Producent – elektroniczna i mechaniczna identyfikacja monet,
- MEFA Spółka z o.o. - producentem minidrukarek termicznych głowicowych i liniowych,
- NATRIUM S.A **-** wysokoprężne lampy sodowe i lampy metalohalogenkowe,
- Zakłady Mechatroniki MERA-BŁONIE Sp. z o.o. - Automaty do pobierania opłat, kioski multimedialne, urządzenia dla telekomunikacji i motoryzacji, sprzęt oświetleniowy, części do drukarek,
- Delphi – producent samochodowych części zamiennych.

3.5.3 Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości

Poza dużymi przedsiębiorstwami w rozwoju lokalnym bardzo ważną rolę pełnią małe i średnie przedsiębiorstwa. Pozwalają one na dywersyfikację lokalnej gospodarki, co nie jest bez znaczenia w warunkach dzisiejszej gospodarki wolnorynkowej obarczonej bardzo wysokim ryzykiem gospodarczym, opartej o zawrotny postęp technologiczny.

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw na terenie Błonia zdominowany jest przez podmioty świadczące swoje usługi wyłącznie na rynku lokalnym, głównie w sektorze handlowym. W bardzo małym zakresie błońscy mali i średni przedsiębiorcy wykorzystują atut, jakim jest bliskie położenie względem Warszawy. Najprawdopodobniej jest to wynik przekształceń gospodarczych zapoczątkowanych w latach 90-tych, czego efektem było załamanie monofunkcyjnej gospodarki lokalnej opartej o państwowe Zakłady Mechaniki Precyzyjnej Mera-Błonie oraz Państwowe Gospodarstwa Rolne. Przedsiębiorstwa te zatrudniały znaczną część ludności Błonia i okolic. Zmiany systemu polityczno-gospodarczego doprowadziły do upadku większości z tych przedsiębiorstw. Większość ze zwolnionych pracowników znalazła pracę w Warszawie. Skala i prędkość, z jakim dokonywały się te przemiany uniemożliwiły powrót do zdywersyfikowanej struktury gospodarki lokalnej. Efektem, tego Błonie stało się „miastem sypialnią" dla Warszawy.

Innym czynnikiem ograniczającym rozwój małych i średnich przedsiębiorstw wykraczających swoją działalnością poza rynek lokalny, może być ograniczona podaż atrakcyjnych lokali pod usługi.

3.5.4 Rolnictwo

Miasto i Gmina Błonie ma bogatą tradycję wysokotowarowego rolnictwa. Rozwój rolnictwa na tych terenach oparty był o bliskość rynków zbytu, sprzyjające warunki klimatyczne a w szczególności o wysoką jakość gleb. Występują tu najlepsze gleby w województwie mazowieckim i jedne z najlepszych w Polsce. Grunty I, II, III klasy stanowią 52,35 % ogólnej powierzchni gminy Błonie. Grunty te razem z gruntami klasy IV wypełniającymi przestrzenie między nimi, tworzą tzw. rolniczą przestrzeń produkcyjną objętą ochroną prawną. Łącznie ochroną prawną objętych jest 6857,89 ha (79.89 %).

Tabela 8. Ziemie klas I,II, III na terenie Miasta i Gminy Błonie

	klasa I	**klasa II**	klasa III	**RAZEM**
Część wiejska powierzchnia w ha	200.95 ha	899.44	3130.1	4230,49
Część miejska powierzchnia w ha	17.38	82.59	163.02	262,99
Razem w ha	218.33	982.03	3293.1	4493,46

Źródło: Studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego

Specyficzne warunki glebowe były i są czynnikiem mającym duże znaczenie w kształtowaniu funkcji gospodarczej Miasta i Gminy Błonie. Przez długi czas skutecznie hamowały procesy urbanizacyjne i rozwój gospodarki przemysłowo-usługowej ograniczając dostępność terenów pod działalność nierolniczą.

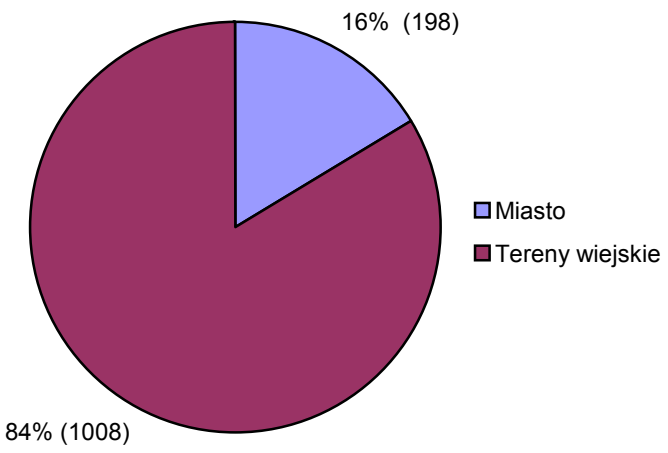
Waga tego czynnika zaczyna jednak stopniowo maleć. Jest to spowodowane spadkiem opłacalności produkcji rolnej, trendami migracyjnymi oraz wzrostem atrakcyjności inwestycyjnej tych terenów. Polityka władz gminy zapisana w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy zakłada stopniową eliminację funkcji rolniczej z terenów miejskich poprzez przeznaczenie terenów na zabudowę mieszkaniową, usługową, magazynowo-usługową i produkcyjną. Na terenach wiejskich podtrzymuje się ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej i utrzymuje funkcję produkcji rolnej jako dominującą. Należy się jednak spodziewać iż funkcja rolnicza będzie również i na tych terenach stopniowo wypierana.

Funkcja rolnicza dominuje głównie na terenach wiejskich. W przybliżeniu z 7672 ha ogólnej powierzchni terenów wiejskich tylko 835 ha (11%) w 2003 r

było wykorzystywanych nierolniczo. Według danych z powszechnego spisu rolnego w 2002 działało na tych terenach 1008 gospodarstw rolnych.

Na terenach miejskich funkcja rolnicza jest również obecna, jednak już w znacznie mniejszym zakresie. Z 912 ha ogólnej powierzchni terenów miejskich, w 2003 roku wykorzystywanych nierolniczo było około 400 ha (44%). W 2002r. funkcjonowało tu 198 gospodarstw rolnych.

Wykres 2. Rozkład gospodarstw rolnych na terenie Miasta i Gminy Błonie

Łączna liczba gospodarstw rolnych według spisu rolnego, działająca na terenie Miasta i Gminy Błonie w 2002r. wyniosła 1206. W większości były to gospodarstwa małe i bardzo małe, mieszczące się w przedziale gospodarstw o powierzchni od 0 do 5 ha. Tej wielkości gospodarstw było 738 (71 %) . Gospodarstwa duże i bardzo duże (10 ha i większe) stanowiły 12% ogółu wszystkich gospodarstw. Do tej grupy należało 146 gospodarstw. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wyniosła 6,58 ha.

Wykres 3. Struktura wielkości gospodarstw rolnych na terenie miasta i gminy Błonie

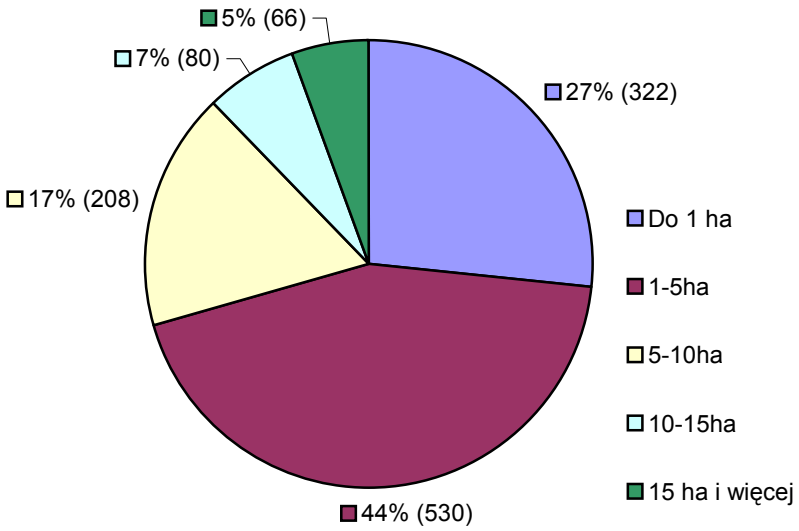

Tabela 9. Szczegółowy rozkład gospodarstw rolnych zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Błonie

Grupy obszarowe gospodarstw rolnych	Liczba gospodarstw	Procent ogółu gospodarstw	Powierzchnia gospodarstw (w ha)	% Udział gospodarstw w ogólnej powierzchni gospodarstw
Miasto i Gmina				
Gospodarstwa ogółem	1206	100%	7935,11	
Do 1 ha	322	27%	196,3	2%
1-5ha	530	44%	1451,72	18%
5-10ha	208	17%	1615,26	20%
10-15ha	80	7%	1015,81	13%

15 ha i więcej	66	5%	3656,02	46%
Część miejska				
Gospodarstwa ogółem	198		982,09	
Do 1 ha	66	33%	36,02	4%
1-5ha	95	48%	241,15	25%
5-10ha	20	10%	155,86	16%
10-15ha	6	3%	76,44	8%
15 ha i więcej	11	6%	472,62	48%
Część wiejska				
Gospodarstwa ogółem	1008		6953,02	
Do 1 ha	256	25%	160,28	2%
1-5ha	435	43%	1210,57	17%
5-10ha	188	19%	1459,4	21%
10-15ha	74	7%	939,37	14%
15 ha i więcej	55	5%	3183,4	46%

ŹRÓDŁO: GUS, NARODOWY SPIS ROLNY 2002, CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG SIEDZIBY GOSPODARSTWA -BŁONIE

Na terenie Miasta i Gminy produkuje się w szczególności zboża, warzywa, owoce, ziemniaki. Małą grupę stanowią gospodarstwa zajmujące się hodowlą zwierząt.

Znaczna część produkcji rolnej z terenów Błonia kierowana jest na rynki zewnętrzne, w tym na rynek aglomeracji warszawskiej. Produkty te można spotkać na półkach warszawskich hiper i super marketów są to jednak dość

rzadkie przypadki będące wynikiem indywidualnych negocjacji bardziej zaradnych błońskich producentów. Głównym miejscem w którym sprzedawane są błońskie płody rolne jest Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy Bronisze (WRSRH) zlokalizowany w Broniszach na terenie sąsiedniej gminy Ożarów Mazowiecki. WRSRH jest wyposażony w infrastrukturę (hale, wiaty, zaplecze logistyczne) odpowiednią do prowadzenia hurtowej i detalicznej sprzedaży produktów sektora rolno-spożywczego.

Płody rolne sprzedawane są również na rynku lokalnym głównie na targowisku miejskim.

Na terenie Błonia nie działa żadna grupa producencka zajmująca się w sposób profesjonalny dystrybucją nieprzetworzonych płodów rolnych.

Mimo bliskości Warszawy błońscy rolnicy mają często problemy ze sprzedażą i niską opłacalnością swojej produkcji.

Zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego

Na terenie Błonia funkcjonują przedsiębiorstwa zajmujące się przetwarzaniem płodów rolnych. W branży przetwórstwa owocowo-warzywnego działają w Błoniu duże przedsiębiorstwa o zasięgu krajowym. Są to: ZPOW DAWTONA, SUSZARNIA WARZYW JAWORSKI, RSP BIAŁUTY, FANEX, TAB oraz mniejsze: GOSPODARSTWO ROLNO-PRZETWÓRCZE ABW.

Poza przedsiębiorstwami z branży przetwórstwa owocowo-warzywnego funkcjonują: OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W BŁONIU oraz EJKO - ubój i hurtowa sprzedaż drobiu.

Instytucje wspierające rolnictwo na terenie miasta i gminy

Na terenie gminy Błonie w Radzikowie funkcjonuje placówka naukowo badawcza podległa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin. W instytucie tym prowadzone są badania w dziedzinie hodowli i nasiennictwa rolniczych roślin uprawnych, technologii uprawy roślin oleistych, korzeniowych, ziemniaka i kukurydzy. Osiągnięcia instytutu cieszą się międzynarodowym uznaniem. Instytut prowadzi współpracę zagraniczną z innymi jednostkami badawczymi tego typu.

Na terenie Błonia zlokalizowany jest również Spółdzielczy Bank Ogrodniczy oraz placówka KRUS.

3.5.5 Rynek pracy

Liczba osób bezrobotnych w Mieście i Gminie Błonie w roku 2004 wahała się wokół 11%. Jest to wskaźnik, który lokuje Błonie w grupie najniższego bezrobocia na Mazowszu, zaś powiat warszawski zachodni wg. danych za 2004 należy do grupy 20 powiatów o najniższej stopie bezrobocia w Polsce. Sytuacja na tle całego kraju (19,3 bezrobotnych na koniec marca 2005) wygląda dobrze, a byłoby jeszcze lepiej gdyby nie związana z transformacją systemową upadłość Zakładów Mechaniczno-Precyzyjnych „Mera-Błonie" oraz likwidacja Fabryki Kabli na terenie Ożarowa Mazowieckiego, co spowodowało pogorszenie sytuacji na lokalnym rynku pracy. Najnowsze dane o rynku pracy w powiecie warszawskim zachodnim (brak danych w podziale na gminy) za marzec 2005 pokazują, że największą grupę stanowią bezrobotni zamieszkali na wsi (53,3 %), kolejną grupą pod względem liczebności są bezrobotne kobiety (45,3%). Tylko 12% wszystkich bezrobotnych na terenie powiatu posiada prawo do zasiłku (513 osób). Prawie 70% wszystkich bezrobotnych w powiecie to osoby długotrwale bezrobotne, a ok. 15 % pozostających bez pracy to osoby do 25 roku życia. Około 66 % bezrobotnych posiada wykształcenie zawodowe lub podstawowe. Na podstawie tych danych statystycznych rysuje nam się obraz długotrwałego

bezrobocia osób o niskich kwalifikacjach zawodowych ze znaczną przewagą bezrobocia osób zamieszkujących na wsi. Niewielką grupę stanowią osoby powyżej 50 roku życia, także większość osób do 25 roku życia daje sobie radę na rynku pracy. Jest to szczególnie trudny rodzaj bezrobocia, ze względu na jego długotrwałość i brak kwalifikacji osób bezrobotnych. Ze względu na bliskość aglomeracji warszawskiej osoby tracące pracę, mają dużą szansę znalezienia nowego zatrudnienie w dość szybkim czasie. Osoby którym to się nie uda, mogą przejść w stan długotrwałego bezrobocia, co zmniejsza szansę znalezienia nowej pracy, także ze względu na zmiany w psychice bezrobotnych.

Ze względu na lokalną specyfikę bezrobocia, należałoby dążyć do wdrożenia długofalowych programów, które można sfinansować z Europejskiego Funduszu Społecznego związanych z reintegracją społeczna oraz zapobieganiem wykluczeniu społecznemu. Dodatkowym atutem jest to, iż w Błoniu ma siedzibę Powiatowy Urząd Pracy, który na zasadzie partnerstwa wraz lokalnymi organizacjami i samorządem mógłby podjąć się takiego zadania. Inną kwestią jest przekwalifikowanie bezrobotnych w kierunku gwarantującym znalezienie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, np. w związku z rozwijającym się kompleksem magazynowym, pożądanym zawodem mógłby być operator wózków widłowych.

Szansą na zmniejszenie poziomu bezrobocia w skali lokalnej są potencjalne nowe inwestycje – zachęty inwestycyjne stosowane przez samorząd mogłyby przewidywać ulgi w zamian za gwarancję zatrudnienia dla lokalnych bezrobotnych.

3.5.6 Zidentyfikowane problemy

I. Rolnictwo

Niska opłacalność i trudności ze zbytem produkcji rolnej:

- rozdrobnione gospodarstwa rolne,
- słabe dostosowanie produkcji do potrzeb rynku,
- brak współpracy między producentami,
- ogólna sytuacja w sektorze rolnym,

II. Polityka proinwestycyjna oraz małe i średnie przedsiębiorstwa

1. Niska podaż lokali użytkowych
2. Gospodarka w znacznej części ukierunkowana na rynek wewnętrzny a nie zewnętrzny
3. Słaby rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców Błonia
4. Mała ilość zewnętrznych inwestycji

- brak polityki proinwestycyjnej polegającej na sformułowaniu oferty inwestycyjnej i systemu zachęt,

5. Brak wizerunku miasta jako atrakcyjnego dla lokowania inwestycji
6. Trudności w procesie lokowania dużych inwestycji

- brak planów miejscowych na znacznym obszarze Miasta i Gminy,
- potencjalne tereny pod inwestycje są we władaniu prywatnych właścicieli a nie gminy.

III. Rynek pracy

- bezrobocie długotrwałe prowadzące do ubóstwa,
- brak systematycznej polityki szkoleniowo-doradczej dla bezrobotnych,

3.6 Sfera społeczna

3.6.1 Sytuacja demograficzna

Tabela 12. Ludność w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy

Miasto	Liczba mieszkańców
Błonie (miasto)	12 251
Białutki	87
Białuty	139
Bieniewice	1 015
Bieniewo Wieś	72
Bieniewo Parcela	172
Bramki	867
Cholewy	119
Dębówka	264
Nowe Faszczyce	114
Stare Faszczyce	342
Górna Wieś	99
Konstantów	198
Kopytów – Majątek	153
Łaźniew – Majątek	140
Łaźniewek	34
Nowy Łuszczewek	100
Stary Łuszczewek	59
Marysinek	62
Nowa Górna	55
Nowa Wieś	53
Pass	481
Piorunów	107
Radonice	212
Radzików Wieś	24
Radzików IHAR	933
Rochaliki	62

Rokitno	168
Wawrzyszew	85
Witki	90
Wola Łuszczewska	75

Źródło: Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Tabela 103. Ogólne zestawienie danych demograficznych w latach 2000-03

Rok	Stan ludności	Urodzenia	Przyrost naturalny	Saldo migracji
2000	19355	167	-79	42
2001	19399	162	-37	65
2002	19487	176	-20	128
2003	19612	168	-51	94

Źródło: dane gminy oraz Bank Danych Regionalnych

Gdybyśmy spojrzeli na dane sprzed roku 2000, to okazuje się że do roku 1997 systematycznie spadała liczba ludności w gminie, od roku 1997 następuje systematyczny wzrost liczby mieszkańców, który jest spowodowany dodatnim saldem migracji, tzn. przewagą liczby ludności przyjeżdżającej do Błonia na stałe nad liczbą ludności opuszczającej gminę. Od roku 1999 obserwujemy ujemny przyrost naturalny (przewaga zgonów nad urodzeniami). Największe ujemne saldo odnotowujemy w roku 2003 (aż 51 więcej zgonów niż urodzin). Analizując dane związane z profilem terytorialnym osób przyjeżdżających do Błonia, okazuje się, iż najwięcej nowo przybyłych przyjeżdża z województwa mazowieckiego.

Należy spodziewać się utrwalenia trendu spadkowego jeżeli chodzi o przyrost naturalny w wyniku tendencji ogólnopolskich. Także liczba zawieranych małżeństw nie gwarantuje zwiększenia przyrostu naturalnego – od 4 lat oscyluje wokół dziewięćdziesięciu rocznie. Nie powinno to jednak oddziaływać

na ogólną liczbę ludności ze względu na dodatnie saldo migracji. W przypadku rozwinięcia funkcji mieszkalnej dla aglomeracji warszawskiej można spodziewać się trwałego wzrostu ludności, a także zmiany tendencji jeżeli chodzi o przyrost naturalny.

Analiza liczby ludności w podziale na grupy przedprodukcyjną – 22%, produkcyjną - 69% oraz poprodukcyjną - 16% pokazuje pozytywne zjawisko normalnego rozkładu demograficznego. Jednak taki rozkład wiekowy ludności pokazuje, że w niedalekiej przyszłości nastąpi znaczne powiększenie grupy osób w wieku poprodukcyjnym, co przy braku prostej zastępowalności pokoleń spowoduje zaburzenie struktury wiekowej społeczności lokalnej – starzenie się społeczeństwa.

Przy sprzyjających warunkach do lokowania inwestycji mieszkaniowych należy spodziewać się zwiększenia poziomu migracji zewnętrznych, co jest podstawowym warunkiem utrzymania tendencji wzrostowej liczby mieszkańców i warunkiem rozwoju demograficznego gminy. Należy zaznaczyć, iż mimo dość dużego zagęszczenia osadniczego na terenie gminy (231 osób na kilometr kwadratowy) wciąż istnieją warunki do przyjęcia nowych mieszkańców.

Pojawiają się także wyzwania demograficzne związane z lokalnym systemem edukacyjnym. Stale zmniejszająca się liczba urodzin sygnalizuje konieczność szczegółowych analiz związanych z prognozą zapotrzebowania na edukację w najbliższych latach. Wątek ten rozwinięty jest bardziej szczegółowo w części poświęconej edukacji.

3.6.2 Edukacja

Na terenie Miasta i Gminy Błonie funkcjonują placówki oświatowe prowadzone przez gminę i powiat.

Placówki oświatowe – organ prowadzący gmina:

Dwie szkoły podstawowe samodzielne,

Dwa gimnazja samodzielne,

Zespół Szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum),

Liceum Ogólnokształcące,

Sześć publicznych przedszkoli w tym jedno z oddziałami integracyjnymi.

Placówki oświatowe – organ prowadzący powiat:

1.Zespół Szkół Nr 1, ul. Łąki 2

II Publiczne Liceum Ogólnokształcące,

Publiczne Liceum Profilowane,

Publiczne Technikum Nr 1,

Publiczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1,

Centrum Kształcenia Ustawicznego, a w tym: Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych i Technikum dla Dorosłych.

2. Zespół Szkół Ogrodniczych i Spożywczych

Publiczne Technikum Nr 2:

- Technikum Ogrodnicze
- Technikum Technologii Żywienia
- Technikum Agrobiznesu

Technikum Ogrodnicze na podbudowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej.

Gminne placówki oświatowe 2002/2003:

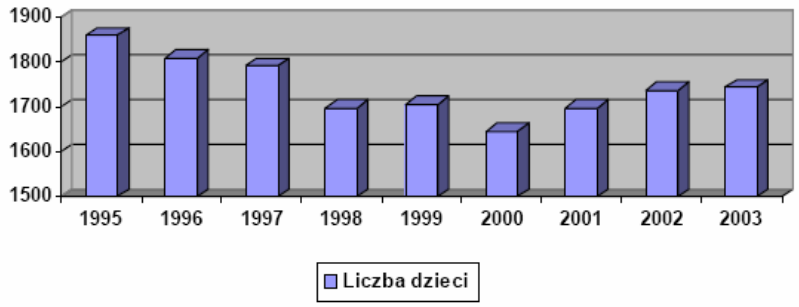
L.p.	Placówka	Ilość	Wielkość szkoły w m³	Liczba dzieci/ uczniów	Liczba oddziałów	Budżet	Liczba naucz.	Prac adm./bez prac. obsługi/
1.	Przedszkola	6	10.469	462	21	2.167.037	37	7
2.	Szkoły Podstawowe	3	24.593	1.386	55	3.973.353	99	11
3.	Gimnazja	3	9.197,5	775	34	2.991.834	77	11
4.	Liceum Ogólnokształcące	1	5.138	358	13	1.277.000	33	3
OGÓŁEM		**13**	**49.397,5**	**2.981**	**123**	**10.409.224**	**246**	**32**

Dane: Urząd Miasta i Gminy Błonie

Średnia liczba dzieci na koniec roku w szkołach Miasta i Gminy Błonie

Rok szkolny	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia liczba dzieci w oddziale
1994/1995	1.859	69	27
1995/1996	1.809	66	27
1996/1997	1.791	67	27
1997/1998	1.699	65	26
1998/1999	1.707	64	27
1999/2000	1.647	65	25
2000/2001	1.699	67	25
2001/2002	1.739	66	26
2002/2003	1.744	68	26

Dane: Urząd Miasta i Gminy Błonie

Dane: Urząd Miasta i Gminy Błonie

Liczba uczniów w gminie w latach 1999-2003

Rok	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja
1999	450	1729	295
2000	477	1539	547
2001	436	1447	786
2002	462	1387	784
2003	464	1337	780

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Zwraca uwagę dobrze rozwinięta sieć edukacyjna na wszystkich poziomach. W gminie istnieją bardzo dobre warunki do nauki począwszy od poziomu przedszkolnego a skończywszy na średnim. Gmina bardzo poważnie traktuje zagadnienia edukacyjne – mimo iż nie jest to jej zadanie własne, prowadzi w Błoniu liceum. Uzupełnieniem lokalnej oferty edukacyjnej są placówki rozmieszczone na terenie aglomeracji warszawskiej z których także korzysta młodzież zamieszkująca gminę. Szybki dojazd do Warszawy umożliwia również studiowanie na tamtejszych uczelniach. Nieodległe położenie szkół wyższych skutecznie zniechęca do zakładania szkoły wyższej na terenie gminy (mimo przykładów istniejących szkół w mniejszych miejscowościach – np. w Nadarzynie).

Sieć szkolna na terenie gminy nie podlegała większym zmianom od połowy lat 90-tych. Z powodu ogólnopolskich tendencji demograficznych oraz zasygnalizowanych wcześniej trendów lokalnych, należy dokonać szczegółowej analizy zapotrzebowania na oświatę (w formie odrębnego dokumentu bądź w części wymaganej ustawowo Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych). Wstępna refleksja sygnalizuje możliwość niepełnego wykorzystania potencjału edukacyjnego w najbliższych latach.

Świadczy o tym wciąż spadająca liczba urodzeń, a co za tym idzie potencjalnych uczniów. W analizie czasowej (poprzednia tabela) widzimy także wyraźną tendencję spadkową jeżeli chodzi o ilość uczniów w szkołach podstawowych. W chwili obecnej do szkół podstawowych trafiają pokolenia niżu demograficznego (od roku 1999), w odrębnej analizie warto zwrócić uwagę na skutki dla systemu oraz budżetu. Wstępne sygnały nakazują również refleksję nad ewentualnymi propozycjami inwestycji w rozbudowę systemu edukacyjnego, w sytuacji kryzysu demograficznego byłoby to posunięcie wysoce ryzykowne. Nie bez znaczenia byłby również fakt, iż środki wygenerowane w wyniku racjonalizacji demograficznej można by przeznaczyć na inwestycje gminne. Warto przypomnieć że w liczbach bezwzględnych kwoty na finansowanie oświaty ciągle rosną od roku 1996 (dane ze Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Błonie do 2020, str. 37), zwiększa się również udział środków gminy w finansowaniu oświaty (ok. 50 % dokłada gmina ze środków własnych).

Stan infrastruktury oświatowej implikuje konieczność remontów. Budynki wymagają termomodernizacji i wielu innych bieżących prac, mimo iż gmina przeznacza środki na bieżące potrzeby remontowe (300 tys. w 2004 r.) Potrzeby inwestycyjne związane z edukacją uwypuklono w wykazie zadań inwestycyjnych.

Ważną pozycją związaną z działalnością edukacyjną jest kwestia dowożenia dzieci do szkół, ze względu na zgrupowanie szkół podstawowych i gimnazjów w mieście, konieczne jest zapewnienie transportu, z czego gmina wywiązuje się przeznaczając corocznie odpowiednie środki budżetowe.

3.6.3 Kultura, sport, rekreacja

Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury „Poniatówka” jest głównym elementem lokalnego życia kulturalnego. Znalazły w nim miejsce grupy artystyczne, lektoraty języków obcych, a także kółka plastyczne i muzyczne. W sali widowiskowej zorganizowano w ciągu minionych lat mnóstwo spotkań, koncertów, odczytów, gawęd, wieczorów artystycznych oraz wiele innych różnorodnych imprez. Ośrodek prowadzi zajęcia między innymi w następujących grupach tematycznych: lektoraty języka angielskiego, koło terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo, klub „Śpiewający Senior”,, Formacja Tańca Towarzyskiego „Brawo” i „Brawko”, dwie grupy taneczne dla początkujących, nauka gry na fortepianie, sekcja nauki gry na organach elektrycznych, klasa nauki gry na skrzypcach. Ośrodek Kultury „Poniatówka” ma swą filię – Dom Kultury w Radzikowie – prowadzącą Zespół Pieśni i Tańca „Tęcza”. Statutowa działalność Ośrodka obejmuje m.in. rozbudzanie i kształtowanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy. Jednak Ośrodek proponując równie bogatą ofertę dorosłym, w ramach, której odbywają się w dworku ks. Poniatowskiego imprezy kulturalne: koncerty muzyki poważnej, recitale, wieczory poetyckie, odczyty i wystawy malarstwa, ale również uroczystości patriotyczne i różne spotkania okolicznościowe. Odbyło się ponad 260 spotkań autorskich. Należy zaznaczyć, że ośrodek jest faktycznym i żywym centrum życia kulturalnego, atut w postaci niewielkiej odległości od Warszawy skrzętnie wykorzystuje się dla zapraszania ważnych postaci życia kulturalnego w skali Warszawy i Polski. Nie każdy ośrodek kultury w mieście tej wielkości, co Błonie może poszczycić się takim katalogiem zrealizowanych inicjatyw. Warto jednak

zauważyć, że ośrodek kultury posiada ofertę skierowaną do odbiorców kultury wysokiej, nie posiada oferty, która byłaby dostosowana do innych gustów (np. muzyka młodzieżowa), a jednocześnie byłaby pewną formą profilaktyki, odciągania młodzieży od patologii.

Kino "BAJKA" Inicjatywę budowy kina w Błoniu podjęło w 1959 r. Okręgowe Przedsiębiorstwo Rozpowszechniania Filmów w Warszawie. Dwa lata później otwarto w Błoniu kino na ul. Poselskiej (obecnie Jana Pawła II), nadając mu nazwę „Bajka". Kino liczyło wtedy 300 miejsc, jednak w latach 80 przeprowadzono modernizację sali, zmniejszając liczbę foteli do 200. Od 1990 r. kino zmieniło właściciela. Nowym gospodarzem został Urząd Miasta i Gminy Błonie, a kierował nim dyrektor nowo powstałego Ośrodka Kultury „Poniatówka". W latach 1992-1994 kino było zamknięte z powodu kryzysu frekwencyjnego. W chwili obecnej kino nie jest w pełni wykorzystane, nie ma jasnej koncepcji pełnego wykorzystania obiektu. Seanse odbywają się rzadko, obiekt od czasu do czasu wykorzystywany jest do organizacji koncertów i innych imprez masowych. Ponieważ ośrodek Poniatówka nie posiada dość dużej sali, w której mogłyby odbywać się imprezy masowe, kino po doinwestowaniu mogłoby realizować taką funkcję, co przyczyniłoby się do pełnego wykorzystania obiektu i tak utrzymywanego z budżetu miasta i gminy. Inną szansą na zmianę sytuacji jest niedawna reaktywacja **Dyskusyjnego Klubu Filmowego**, instytucji, która ma długą tradycję w skali Błonia, jednak przez dłuższy czas pozostawała w uśpieniu.

W Błoniu mieszczą się także **2 biblioteki**: Biblioteka Miejska przy ul. Traugutta oraz Biblioteka Pedagogiczna –filia Pedagogicznej Biblioteki w Warszawie /ul. Smyczkowa 14/ z siedzibą przy ulicy Narutowicza 20.

Sport, rekreacja. Zinstytucjonalizowana działalność sportowa na terenie Miasta i Gminy Błonie koncentruje się wokół 3 klubów sportowych. Istniejące sekcje sportowe zajmują się sportem amatorsko i rekreacyjnie, nie ma tendencji do profesjonalizacji co jest zrozumiałe ze względu na skalę

działania. Najstarszym klubem jest Klub Sportowy „BŁONIANKA" działający od 1917 roku, szkolący dzieci i młodzież w piłce nożnej. W klubie tym trenuje około 150 zawodników. Ludowy Klub Sportowy „OLYMP" istnieje od 1951 r. i nieprzerwanie prowadzi zajęcia z młodzieżą w następujących sekcjach sportowych: lekkoatletyka, warcaby, siatkówka, koszykówka. Najmłodszym, ale bardzo intensywnie rozwijającym się klubem jest Klub Sportowy „VICTORIA", prowadzi on działalność z młodzieżą grającą w piłkę nożną (młodzicy, trampkarze), istnieje także drużyna seniorów grająca w B klasie. Zarówno K.S. „BŁONIANKA" trenuje na obiekcie przy ul. Legionów, który jest własnością Gminy jak i LKS „OLYMP" korzysta z obiektu przy ul. Lesznowskiej 15A administrowanego przez Zakład Usług Komunalnych w Błoniu. K.S. VICTORIA zajęcia prowadzi na boisku I Liceum Ogólnokształcącego w Błoniu przy ul. Okrzei 3. Istotnym problemem jest brak rozwiniętego zaplecza do prowadzenia zajęć sportowych w szkołach oraz w klubach, miasto i gmina nie posiadają również sali widowiskowo-sportowej przystosowanej do prowadzenia imprez sportowych. Istniejący stadion miejski wymaga kompleksowej modernizacji. Istnieją też możliwości rozwinięcia bazy rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców. Pierwszy wariant to zagospodarowanie terenu wokół hali Olymp poprzez zbudowanie infrastruktury boiskowej do sportów zespołowych oraz zagospodarowanie glinianek, innym wariantem jest doinwestowanie parku istniejącego w okolicach kina Bajka – stworzenie swego rodzaju centrum rekreacyjnego. Należy podkreślić iż inwestowanie w sport i rekreację na terenie miasta i gminy powinno stanowić priorytetowy obszar wsparcia. Jest to świetne narzędzie profilaktyczne w walce z patologiami wśród młodzieży, innym czynnikiem jest to, że istnieją zapaleńcy, których pracę społeczną należy wesprzeć zapewnieniem dobrych warunków w postaci bazy obiektowo-sprzętowej.

3.6.4 Pomoc społeczna i zdrowie

Na terenie Miasta i Gminy Błonie funkcjonują 3 placówki służby zdrowia: 2 publiczne, dla których organem założycielskim jest Rada Miejska w Błoniu – Samodzielny Gminny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Pogotowie Ratunkowe oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Vita-Med". Placówki te zapewniają zarówno opiekę lekarzy rodzinnych jak i specjalistyczną.. SGPZOZ prowadzi usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej i usług specjalistycznych, w oparciu o kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia. W ramach usług specjalistycznych istnieją następujące specjalności: diabetologiczna, kardiologiczna, dermatologiczna, gastroenterologiczna, neurologiczna, ginekologiczno-położnicza, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, okulistyczna, otolaryngologiczna, pulmunologiczna, zdrowia psychicznego, alergologiczna, chorób sutka oraz rehabilitacyjna. SPZOZ – Pogotowie Ratunkowe świadczy usługi z zakresu pomocy doraźnej i nocnej pomocy lekarskiej oraz laboratorium chirurgicznego. Placówka funkcjonuje całodobowo. W ramach nocnej pomocy lekarskiej (NPL) ma pod swoją opieką 34 tys. pacjentów W 2004 r stacja Pogotowia Ratunkowego w Błoniu została włączona do Ogólnokrajowego Państwowego Systemu Ratownictwa Medycznego. Z powodu konieczności szybkiego transportu chorych do szpitala, planuje się wybudowanie lądowiska dla śmigłowców sanitarnych. Warto zwrócić uwagę, że SPZOZ – Pogotowie Ratunkowe ma bardzo dobre wyniki finansowe, jest także ważną placówką ze względu na częste wypadki na pobliskich drogach krajowych. NZOZ „Vita-Med" świadczy usługi medyczne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

Ochrona zdrowia na terenie Miasta i Gminy funkcjonuje na wysokim poziomie. Dobrze zarządzane istniejące placówki w dużej mierze pokrywają lokalne zapotrzebowanie na usługi medyczne. Samorząd aktywnie

partycypuje w finansowaniu służby zdrowia. Bliskość Warszawy zapewnia także dostępność do specjalistycznych ośrodków szpitalnych.

Za **pomoc społeczną** na terenie Gminy odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek odpowiada za realizację świadczeń socjalnych finansowanych z dotacji celowej oraz prowadzi pracę socjalną, która ma wesprzeć wychodzenie klientów ośrodka z problemów życiowych. Ośrodek pomocy społecznej udziela:

- pomocy finansowej,
- pomocy usługowej,
- pomocy rzeczowej,
- pomocy specjalistycznej.

Ośrodek pomocy społecznej realizuje zadania zlecone gminie oraz zadania własne gminy zgodnie z wytycznymi Rady Gminy. Najczęściej występujące problemy to: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, alkoholizm. Co raz bardziej powszechnym zjawiskiem jest ubóstwo, do którego prowadzą w/w patologie. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminy obowiązek przygotowania strategii rozwiązywania problemów społecznych. W obliczu występujących problemów społecznych należałoby przygotować taki dokument dokładanie diagnozując występujące problemy oraz uwzględniając potencjał lokalnych organizacji społecznych działających w sferze pomocy społecznej. Partnerskie współdziałanie instytucji mogłoby przyczynić się do kompleksowego rozwiązywania problemów. W związku ze starzejącym się społeczeństwem oraz z ustawowym wymogiem finansowania pobytu mieszkańców gminy w Domu Pomocy Społecznej, należałoby zastanowić się czy za kilka lat nie będzie opłacało się utrzymywać Domu Pomocy Społecznej na terenie gminy, bądź zlecić prowadzenie takiego domu organizacjom pozarządowym.

3.6.5 Zidentyfikowane problemy

- ujemny przyrost naturalny na terenie miasta i gminy,
- brak analiz i szacunków zapotrzebowania na oświatę w kontekście niżu demograficznego,
- słabe warunki do uprawiania sportu amatorskiego i rekreacji (zagospodarowanie parku przy kinie lub terenów przy hali na ul. Lesznowskiej),
- brak strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy,
- starzenie się społeczeństwa,
- wymagające termomodernizacji budynki szkolne,
- brak przyszkolnych obiektów sportowych,
- brak dostatecznie dużej sali koncertowej (można stworzyć na bazie kina Bajka)
- konieczność modernizacji stadionu miejskiego,

4. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.

W oparciu o zasadnicze problemy rozwojowe w obszarach, które zostały opisane w rozdziale nr 3, a także analizę SWOT przeprowadzoną dla Błonia w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy i Miasta Błonie do 2020 roku, wybrane zostały kluczowe dla rozwoju miasta zadania, które mogą przyczynić się do poprawy sytuacji na terenie gminy i miasta.

W ramach planu prezentowane są wybrane projekty o zasadniczym znaczeniu dla rozwoju miasta, przy czym w dalszej części (rozdział 5) gdzie opisuje się konkretne inwestycje brane pod uwagę są jedynie zadania inwestycyjne, dla których głównym podmiotem odpowiedzialnym za ich realizację będzie Urząd Miasta i Gminy w Błoniu.

Domena strategiczna:

POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

1. Cel strategiczny

ROZBUDOWANY I FUNKCJONALNY UKŁAD KOMUNIKACYJNY

Cel operacyjny

1.1. Rozbudowa układu komunikacyjnego Zadania:

1.1.1 Stworzenie niezbędnej sieci dróg na terenach wiejskich

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2013

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: Sołectwa, Starostwo Powiatowe

1.1.2. Budowa obwodnicy Miasta

Odpowiedzialność: Urząd Marszałkowski

Termin realizacji: do 2011

Źródło finansowania: środki własne UM, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: Urząd Gminy

1.1.3. Budowa wiaduktu nad torami kolejowymi

Odpowiedzialność: Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Infrastruktury

Termin realizacji: do 2008

Źródło finansowania: środki własne UM i MI, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: Urząd Gminy

Cel operacyjny

1.2. Przebudowa oraz poprawa istniejącego układu komunikacyjnego

Zadania:

1.2.1. Przebudowa części układu komunikacyjnego

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2013

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, mieszkańcy

1.2.2. Poprawa stanu technicznego istniejących dróg oraz towarzyszącej infrastruktury

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: 2013

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski

2 Cel strategiczny

PEŁNE WYPOSAŻENIE GMINY W WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

Cel operacyjny

2.1. Rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej.

Zadania:

2.1.1. Rozbudowa kanalizacji

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2013

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: MPWiK w Błoniu, mieszkańcy

2.1.2. Rozbudowa wodociągów

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2013

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: MPWiK w Błoniu, mieszkańcy

2.1.3 Rozbudowa sieci gazowej

Odpowiedzialność: Gazownia Warszawska

Termin realizacji: 2013

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: mieszkańcy, Urząd Gminy

Cel operacyjny:

2.2. Modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej

Zadania

2.2.1. Modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej

Odpowiedzialność: MPWiK w Błoniu, Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2013

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: mieszkańcy

2.2.2. Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej

Odpowiedzialność: MPWiK w Błoniu, Urząd Gminy

Termin realizacji: od 2010

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: mieszkańcy

2.2.3. Polepszenie stanu technicznego sieci elektroenergetycznej

Odpowiedzialność: Zakład Energetyczny

Termin realizacji: od 2005

Źródło finansowania: środki własne, opłaty

3 Cel strategiczny

POPRAWA I UTRZYMANIE DOBREGO STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1. Cel operacyjny

Poprawa jakości wód na terenie gminy

Zadania:

3.1.1. Stworzenie programu ochrony rzeki Utrata

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2010

Źródło finansowania: środki własne, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Partnerzy: sąsiadujące gminy, Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, mieszkańcy

3.1.2. Utrzymanie dobrej jakości wód w stawach

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: zadania ciągłe

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,

Partnerzy: organizacja pozarządowe

3.2. Cel operacyjny:

Eliminacja możliwych zagrożeń dla środowiska i mieszkańców gminy

Zadania:

3.2.1. Zmniejszenie groźby deficytu wody po przez budowę nowego ujęcia wody

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2010

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: mieszkańcy

3.2.2. Eliminacja azbestu w istniejących zabudowaniach

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2010

Źródło finansowania: środki własne, Partnerzy: mieszkańcy

3.2.3. Budowa Centrum Gospodarki Odpadami wraz ze stworzeniem jednolitego systemu gospodarki odpadami

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2009

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska

Partnerzy: sąsiadujące Gminy, MZO w Pruszkowie (zależnie od rozwoju Związku Komunalnego Utrata)

4 Cel strategiczny
ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

4.1. Cel operacyjny
Infrastruktura kulturalna, rekreacyjna i edukacyjna

Zadania

4.1.1. Rozbudowa i rewitalizacja terenów zielonych

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2009

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: mieszkańcy

4.1.2. Modernizacja i budowa obiektów sportowych

- obiekty sportowe
- sala gimnastyczna przy gimnazjum nr 2

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2009

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: mieszkańcy, kluby sportowe

4.1.3. Adaptacja istniejących obiektów dla celów kulturalnych

- przystosowanie kina Bajka do wymogów sal widowiskowych

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2009

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: mieszkańcy

4.1.4. Poprawa stanu technicznego obiektów edukacyjnych

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2009

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: mieszkańcy

4.2. Cel operacyjny

Infrastruktura socjalna i opieki zdrowotnej

Zadania

4.2.1. Modernizacja i rozbudowa obiektów opieki zdrowotnej

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2009

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: mieszkańcy, szpitale

4.2.2. Budowa mieszkań socjalnych

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2009

Źródło finansowania: środki własne,

Partnerzy: mieszkańcy,

Domena strategiczna:
ROZWÓJ GOSPODARCZY MIASTA I GMINY BŁONIE

5. Cel strategiczny
Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Miasta i Gminy Błonie

5.1 Cel operacyjny
Wdrażanie aktywnej polityki proinwestycyjnej, przestrzenno-gruntowej samorządu lokalnego

Zadania

5.1.1. Stworzenie Błońskiego (Mazowieckiego) Parku Przemysłowego

- Prace planistyczne
- Konsolidacja gruntów pod przyszły park przemysłowy
- Uzbrojenie terenów, inwestycje drogowe
- Działania marketingowe

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2008

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: Przedsiębiorcy, przyszli inwestorzy, Urząd Marszałkowski

5.1.2. Stworzenie bazy dostępnych terenów pod inwestycje

- przeprowadzenie wstępnych negocjacji z właścicielami terenów,
- zebranie i upublicznienie informacji na temat dostępności terenów,
- scalanie gruntów,
- uzbrajanie terenów przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego pod inwestycje.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2006

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: przedsiębiorcy

5.1.3. Budowa Centrum targowo-wystawienniczego z funkcjami lokalnego targowiska

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2006

Źródło finansowania: środki własne, , Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, partnerstwo publiczno-prywatne

5.2. Cel operacyjny

Stworzenie kompleksowego systemu przyciągania i obsługi inwestorów usunięcie barier inwestycyjnych

Zadania

5.2.1 Wypracowanie i wdrożenie profesjonalnych standardów obsługi inwestorów i partnerów

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: 2006

Źródło finansowania: środki własne,

Partnerzy: organizacje pozarządowe

5.2.2. Opracowanie i wdrażanie proinwestycyjnej strategii marketingowej Miasta i Gminy Błonie

- projektowanie i wykonanie materiałów promocyjnych,
- stworzenie serwisu internetowego dla inwestorów,
- uczestnictwo w targach i misjach gospodarczych
- inne inicjatywy i działania promocyjne

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2007

Źródło finansowania: środki własne

Partnerzy: przedsiębiorcy

5.2.3. Opracowanie i wdrażanie systemu zachęt inwestycyjnych.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2006

Źródło finansowania: środki własne,

Partnerzy: przedsiębiorcy

5.2.4. Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Błonie

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2006

Źródło finansowania: środki własne,

5.3 Cel operacyjny:

Poprawa wizerunku Miasta i Gminy Błonie / Estetyzowanie MIG Błonie

5.3.1. Opracowanie następujących dokumentów

- założeń polityki przestrzenno-urbanistycznej centrum miasta uwzględniającej postulat utrzymania i rozwoju historycznej zabudowy miejskiej,
- koncepcji architektoniczno-urbanistycznej miasta mającej na celu osiągniecie ładu przestrzennego szczególnie w śródmieściu,

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2006

Źródło finansowania: środki własne,

5.3.2. Rewitalizacja obszarów historycznych i poprzemysłowych

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 20013

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: organizacje pozarządowe, mieszkańcy

5.3.3. Opracowanie i wdrażanie programu modernizacji i budowy terenów zieleni publicznej.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2006

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: organizacje pozarządowe, mieszkańcy

5.3.4. Budowa głównych ścieżek rowerowych i szlaków przyrodniczo-turystycznych

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2010

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: organizacje pozarządowe, mieszkańcy

6. Cel strategiczny

Rozwój rynku pracy oraz sektora małych i średnich przedsiębiorstw

6.1 Cel operacyjny:

Prowadzenie kompleksowych działań szkoleniowo-doradczych w ramach Gminnego Centrum Informacji

Zadania:

6.1.1. Opracowanie kompleksowego programu działania dla GCI, który w pełni zaspokajałby lokalne potrzeby, w celu pozyskania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Odpowiedzialność: sekretarz gminy

Termin realizacji: 2005

Źródło finansowania: środki własne

Partnerzy: organizacje pozarządowe, mieszkańcy

6.1.2. Prowadzenie wszechstronnych działań przez GCI z zakresu doradztwa i szkoleń w zakresie przedsiębiorczości, kształcenia ustawicznego, pomocy osobom bezrobotnym, rolnictwa, itp.

Odpowiedzialność: Gminne Centrum Informacji

Termin realizacji: od 2006

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny, środki własne

Partnerzy: organizacje pozarządowe, powiatowe i regionalne instytucje doradcze i szkoleniowe

6.2. Cel operacyjny:

Prowadzenie przez gminę aktywnej polityki służącej rozwojowi przedsiębiorczości i walce z bezrobociem

Zadania:

6.2.1. Wykorzystanie aktywnych form walki z bezrobociem przez instytucje gminne w celu zmniejszenia lokalnego bezrobocia oraz wykonania prac ważnych z punktu widzenia gminy.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy (poszczególne agendy)

Termin realizacji: od 2007

Źródło finansowania: Powiatowy Urząd Pracy, Europejski Fundusz Społeczny, środki własne,

Partnerzy: Powiatowy Urząd Pracy

6.2.2 Prowadzenie kursów komputerowych dla starszych mieszkańców gminy, zwiększających ich szanse na rynku pracy (przy wykorzystaniu szkolnej infrastruktury komputerowej.

Odpowiedzialność: Gminne Centrum Informacji

Termin realizacji: od 2009

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny, środki Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
Partnerzy: ARiMR, organizacje pozarządowe, szkoły, wolontariusze

6.2.3. Powołanie na terenie Miasta i Gminy Błonie Inkubatora przedsiębiorczości
Odpowiedzialność: Urząd Gminy
Termin realizacji: od 2011
Źródło finansowania: Powiatowy Urząd Pracy, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,
Partnerzy: Powiatowy Urząd Pracy, przedsiębiorcy

6.2.4. Stworzenie rady gospodarczej przedsiębiorców z Błonia.
Odpowiedzialność: sekretarz gminy
Termin realizacji: od 2006
Źródło finansowania: środki własne,
Partnerzy: radni

6.2.5. Podejmowanie wspólnie przez samorząd terytorialny i przedsiębiorców akcji promujących Błonie i podmioty gospodarki lokalnej.

- Przygotowanie materiałów promocyjnych
- Organizacja imprez promocyjnych na terenie Błonia
- Wspólne uczestnictwo w targach i misjach gospodarczych
- Nawiązywanie współpracy z innymi miastami w kraju i za granicą.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy
Termin realizacji: od 2008
Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, mieszkańcy

6.2.6. Aktywna polityka władz lokalnych zmierzająca do rozwoju przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży

- Organizacja zajęć szkolnych o tematyce związanej z przedsiębiorczością
- Zorganizowanie konkursu dla dzieci i młodzieży z Błonia promującego postawy przedsiębiorczości (w formie grantów, profesjonalnych warsztatów itp)

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: od 2008

Źródło finansowania: środki własne, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Partnerzy: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe

7. Cel strategiczny

Restrukturyzacja rolnictwa

7.1. Cel operacyjny:

Zwiększanie powierzchni gospodarstw rolnych

Zadania:

7.1.1. Prowadzenie działań przez GCI z zakresu doradztwa rolniczego w kontekście polityki rolnej UE, w szczególności z działań wspomagających proces scalania gruntów rolnych

Odpowiedzialność: Gminne Centrum Informacji

Termin realizacji: od 2006

Źródło finansowania: środki własne

Partnerzy: organizacje pozarządowe, powiatowe i regionalne instytucje doradcze i szkoleniowe, ARIMR

Cel operacyjny:

7.2 Różnicowanie działalności na terenach wiejskich

Zadania:

7.2.1 Prowadzenie działań przez GCI z zakresu szkoleń, doradztwa dla rolników obejmujących w szczególności tematykę różnicowania działalności na terenach wiejskich.

Odpowiedzialność: Gminne Centrum Informacji

Termin realizacji: od 2006

Źródło finansowania: Sektorowy Program Operacyjny - Rolnictwo

Partnerzy: organizacje pozarządowe, ośrodek doradztwa rolniczego, ARIMR

Cel operacyjny

7.3 Poprawa opłacalności produkcji rolnej

Zadania

7.3.1. Inicjowanie działań i wsparcie organizacyjne w tworzeniu grup producenckich wśród błońskich rolników

Odpowiedzialność: Gminne Centrum Informacji

Termin realizacji: do 2006

Źródło finansowania: Sektorowy Program Operacyjny - Rolnictwo

Partnerzy: organizacje pozarządowe, ośrodek doradztwa rolniczego

7.3.2. Budowa hali targowo – wystawienniczej z funkcją targowiska lokalnego

Odpowiedzialność: Urząd Miasta

Termin realizacji: do 2010

Źródło finansowania: Sektorowy Program Operacyjny - Rolnictwo

Partnerzy: organizacje pozarządowe, partnerstwo publiczno-prywatne

7.3.3. Organizacja imprezy o charakterze ponad lokalnym promującej żywność z terenów Błonia np.: Błoński Jarmark Zdrowej Żywności.
Odpowiedzialność: Urząd Miasta
Termin realizacji: do 2009
Źródło finansowania: Sektorowy Program Operacyjny - Rolnictwo
Partnerzy: organizacje pozarządowe

7.3.4. Wspólne działania marketingowe zmierzające do promocji Błonia i lokalnych produktów rolno-spożywczych.
Odpowiedzialność: Urząd Miasta
Termin realizacji: do 2007
Źródło finansowania: Sektorowy Program Operacyjny - Rolnictwo
Partnerzy: organizacje pozarządowe

7.3.5. Prowadzenie działań przez GCI z zakresu szkoleń i doradztwa, obejmujących w szczególności tematykę dostosowania produkcji rolnej do aktualnych potrzeb gospodarki wolnorynkowej
Odpowiedzialność: Gminne Centrum Informacji
Termin realizacji: do 2006
Źródło finansowania: Sektorowy Program Operacyjny - Rolnictwo
Partnerzy: organizacje pozarządowe,

5. Realizacja zadań i projektów.

Poniżej przedstawione zostały projekty i zadania inwestycyjne według celów strategicznych, planowane w mieście i gminie Błonie w podziale na dwa okresy:

- 2004 – 2006
- 2007 – 2013

Powyższy podział jest podyktowany, okresami planowania budżetowego stosowanymi przez Unię Europejską. Zgodnie z zasadą N+2 (zasada ta mówi, że projekty zgłoszone w 2006 roku mogą trwać przez okres dwóch lat) w pierwszej tabeli znalazły się projekty kończące się w 2008 roku.
Głównym źródłem do opracowania poniższego zestawienia posłużył Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy i Miasta Błonie.

5.1 Planowane projekty i zadania w okresie 2004-2006.

Nr:	Nazwa projektu:	Szacunkowe nakłady inwestycyjne [tys. zł]	Okres realizacji	Poza budżetowe źródła finansowania inwestycji	Podmiot realizujący:
1. ROZBUDOWANY I FUNKCJONALNY UKŁAD KOMUNIKACYJNY					
1	Budowa drogi 01.01.012 od drogi powiatowej do drogi krajowej (Bieniewo Parcela)	322	2005-2007	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
2	Budowa drogi ul. Mickiewicza	1 315	2005-2006	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
3	Budowa drogi ul. Krótka	59	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie

4	Budowa drogi ul. Szopena	280	2006	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
5	Budowa drogi ul. Grażyny	165	2006	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
6	Budowa drogi w Wawrzyszewie	835	2006	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
7	Budowa drogi nr 51 (Stare Faszczyce)	400	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
8	Modernizacja ul. Lesznowskiej	1 030	2006-2008	ZPORR	UMiG Błonie
9	Budowa chodnika – ul. Engelmana (ul. łącząca ul. Poniatowskiego z drogą Nr 2) – z temat. Drogi	40	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
2. PEŁNE WYPOSAŻENIE GMINY W WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ					
10	Budowa kanału sanitarnego w ul. Błońskiej w Bieniewicach	200	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
11	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Bramki, etap II	3 870	2005-2007	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
12	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Dębówka	890	2005-2006	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
13	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Spacerowej	550	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
14	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Północnej	*400*	2005-2006	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
15	Budowa kanalizacji	*270*	2005-	ZPORR 3.1	UMiG Błonie

	sanitarnej w ul. Nowakowskiego		2006		
16	Budowa sieci wodocigowej we wsi Kopytów	250	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
17	Budowa wodociągu w ul. Grodziskiej	100	2005-2007	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
18	Modernizacja gazociągu i kotłowni na terenie oczyszczalni (MPWiK Sp. Z o.o.)	1 000	2008	ZPORR 3.1	MPWiK w Błoniu
19	Budowa oświetleniowej linii napowietrznej w ul. Engelmana	30	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
20	Budowa oświetleniowej linii napowietrznej ul. Poznańska	5	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
21	Budowa oświetleniowej linii napowietrznej ul. Ukośna w Bramkach	35	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
22	Budowa instalacji oświetleniowej na Rynku Miejskim	35	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
23	Budowa linii oświetleniowej na ul. Zacisznej w Bramkach	-	-	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
24	Budowa linii oświetleniowej na drodze nr 51 (Stare Faszczyce)	-	-	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
3. POPRAWA I UTRZYMANIE DOBREGO STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNIECZEGO					
25	Modernizacja oczyszczalni	1 500	2005	ZPORR 3.1	UMiG Błonie
4. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ					
26	Przebudowa Rynku	3 265	2005-	ZPORR 1.4	UMiG Błonie

	Miejskiego		2006		
27	Rewitalizacja parku za kinem Bajka	400	2006 – 2007	ZPORR 1.4	UMiG Błonie
28	Informatyzacja Urzędu Miasta	84	2005	ZPORR 1.5	UMiG Błonie
29	Budowa lądowiska dla helikoptera ratownictwa medycznego	120	2005-2006	-	UMiG Błonie
30	Modernizacja pomieszczeń i sprzętu (Przychodnia lekarska SGPZOZ, Piłsudskiego 2/4 Błonie)	4 000	2008	ZPORR 3.5.2	UMiG Błonie
31	Remont Domu Kultury w Radzikowie	280	2005	ZPORR 3.5.1	UMiG Błonie
32	Budowa Sali gimnastycznej przy Gimnazjum Nr 2	2 060	2005-2006	ZPORR 3.5.1	UMiG Błonie
33	Budowa ogródka jordanowskiego dla dzieci za kinem Bajka	70	2005-2006	-	UMiG Błonie

5.2 Planowane projekty i zadania mające miejsce głównie po roku 2007.

Nr:	Nazwa projektu:	Szacunkowe nakłady inwestycyjne [tys. Zł]	Okres realizacji	Podmiot realizujący:
1. ROZBUDOWANY I FUNKCJONALNY UKŁAD KOMUNIKACYJNY				
1	Modernizacja ul. Narutowicza i 3-go Maja	1 420	2005-2009	UMiG Błonie
2	Modernizacja ul. Piłsudskiego	1 015	2005-2009	UMiG Błonie
3	Modernizacja ul. Harcerskiej	1 030	2007-2008	UMiG Błonie
4	Modernizacja ul. Łąki	1 030	2008-2009	UMiG Błonie
5	Modernizacja i rozbudowa lokalnego układu komunikacyjnego	2 000	2007-2009	UMiG Błonie
6	Budowa i modernizacja układu komunikacyjngo	800	2007-2013	UMiG Błonie
7	Budowa modernizacja chodników	800	2005-2010	UMiG Błonie
2. PEŁNE WYPOSAŻENIE GMINY W WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ				
8	Remonty i dogęszczenia instalacji oświetleniowej	1 600	2006-2009	UMiG Błonie
9	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanlizacyjnej	1600	2007-2013	UMiG Błonie

10	Modernizacja gazociągu i kotłowni na terenie oczyszczalni	1 000	2009	UMiG Błonie
3. POPRAWA I UTRZYMANIE DOBREGO STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNIECZEGO				
11	Modernizacja SUW Błonie	2 000	2007	UMiG Błonie
12	Modernizacja SUW Górna Wieś	1 500	2008	UMiG Błonie
13	Modernizacja SUW PASS	-	-	UMiG Błonie
14	Budowa budynku gospodarczego na potrzeby ZUK	400	2007-2008	UMiG Błonie
4. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ				
15	Termomodernizacja placówek oświatowych	3 020	2006-2009	UMiG Błonie
16	Termomodernizacja i rewitalizacja budynku przychodni zdrowia w Błoniu	2 000	2007-2008	UMiG Błonie
17	Modernizacja pomieszczeń i sprzętu – przychodnia lekarska SGPZOZ	400	2008	UMiG Błonie
18	Budowa cmentarza komunalnego	3 000	2006-2009	UMiG Błonie
19	Monitoring wizyjny Miasta i Gminy Błonie	650	2006-2009	UMiG Błonie
20	Rewitalizacja rzeki Rokitnicy	3 330	2006-2009	UMiG Błonie, organizacje społeczne
21	Opracowanie i wdrażanie koncepcji estetyzowania Miasta i	850	2006-2010	UMiG Błonie, organizacje społeczne

	Gminy Błonie			
22	Budowa mieszkań socjalnych	2 260	2006-2009	UMiG Błonie,
23	Modernizacaja kina „Bajka”	2 040	2006-2009	UMiG Błonie,
5. WZROST ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ I MIASTA I GMINY BŁONIE				
24	Opracowanie i wdrażanie koncepcji obszaru podwyższonej aktywności ekonomicznej	1 100	2006-2009	UMiG Błonie
25	Opracowanie i wdrażanie programów rewitalizacji i odnowy miasta	680	2006-2009	UMiG Błonie, organizacje społeczne, partnerzy prywatni
26	Rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej w Błoniu (obiekty sportowe i obiekty przyszkolne)	3 000	2005-2009	UMiG Błonie
7. RESTUKURYZACJA ROLNICTWA				
27	Budowa centrum wystawienniczego z funkcjami targowiska lokalnego	2 500	2009-2011	UMiG Błonie

Samorząd Błonia zamierza również wspierać inne zadania mogące przyczynić się do rozwoju społecznego i gospodarczego oraz do poprawy stanu środowiska naturalnego. Mogą to być przedsięwzięcia realizowane przez organizacje pozarządowe: fundacje, stowarzyszenia, a także kościoły i związki wyznaniowe, dotyczące w szczególności:

- kultury;
- edukacji;
- pomocy społecznej;
- ochrony środowiska.

6. Komplementarność projektów

Niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego jest w pierwszej kolejności spójny ze Strategią Rozwoju Gminy i Miasta Błonie do 2020 roku. Wszystkie zadania oraz analizy dokonane w ramach Planu bezpośrednio łączą się ze Strategią i wynikają ze sformułowanych tam celów strategicznych.

Wizja rozwoju Powiatu Warszawskiego Zachodniego została zapisana w Strategii Powiatu w sposób następujący:
„Powiat Warszawski Zachodni dzięki swojemu położeniu w sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej i na szlakach komunikacyjnych północ-południe, wschód-zachód, wybitnym walorom naturalnym: – bliskości Kampinoskiego Parku Narodowego, rozwiniętej infrastrukturze, trwale i w sposób zrównoważony zapewnia atrakcyjne warunki życia i wypoczynku”

Rozwój społeczno-gospodarczy powiatu warszawskiego zachodniego powinien być oparty w szczególności o:

– szeroko rozumiany rynek usług, zwłaszcza z zakresu obsługi przedsiębiorców,

- rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze,
- turystykę i rekreację.

Zapisy zawarte w niniejszym dokumencie, znajdują odzwierciedlenie w zapisach przedstawionych powyżej i ujętych w Strategii Rozwoju Powiatu Warszawsko Zachodniego.

Zachowana jest również komplementarność w stosunku do Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Cele rozwoju województwa mazowieckiego zostały przedstawione według zwiększającego się stopnia ich szczegółowości - od najogólniejszych celów długookresowych poprzez bardziej skonkretyzowane cele średniookresowe, które znajdują swoje uszczegółowienie w celach operacyjnych. Cele strategiczne zawarte w PRL dla gminy Błonie znajdują swoje potwierdzenie w następujących celach:

Cele długookresowe:

1.1. Zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i regionu w układzie europejskim i globalnym

1.2. Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie

1.3. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza

1.4. Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu

Cele średniookresowe i operacyjne:

2.1. Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne

2.2. Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych służąca likwidacji zapóźnień cywilizacyjnych i poprawie dochodów i warunków życia ludności

2.3. Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego

2.4. Wzmocnienie regionalnych więzi kulturowo – społecznych mieszkańców województwa mazowieckiego.

7. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.

Metodologia identyfikowania wskaźników osiągnięć strategii rozwoju, a w tym przypadku Planu Rozwoju Lokalnego, dzieli wskaźniki na trzy zasadnicze grupy: **produkty** (bezpośrednie, materialne osiągnięcia realizacji poszczególnych zadań lub grup zadań), **rezultaty** (opisujące bezpośredni wpływ produktów powstałych w wyniku realizacji poszczególnych zadań na poziom życia ich odbiorców bądź na wskaźniki gospodarcze), **oddziaływanie** (opisujące długofalowy wpływ realizacji zadań, sekwencji zadań na społeczność lokalną).

Szczegółowe wskaźniki można definiować jedynie w odniesieniu do ściśle wyodrębnionych projektów, wtedy też można dokonać ich kwantyfikacji i przedstawić liczbowo.

Na potrzeby niniejszego dokumentu dokonano jedynie ogólnej prognozy możliwych wskaźników realizacji Planu Rozwoju Lokalnego na lata 2004-2006 oraz głównych przewidywanych oddziaływań w dalszym horyzoncie czasowym 2007-2013. Z uwagi na brak szczegółowych projektów wykonawczych na poziomie sporządzania Planu Rozwoju Lokalnego nie można także wskazać skwantyfikowanych wskaźników dla poszczególnych zadań. Jednocześnie pamiętać należy, że wskaźniki te służyć mają monitoringowi realizacji Planu, na co zaś składać się będzie wdrażanie poszczególnych zadań inwestycyjnych. Dlatego także oczekiwane wskaźniki realizacji będą musiały ulegać zmianie w przypadku dokonywania korekt w kolejności bądź w przedmiotowym zakresie projektów przewidywanych do realizacji.

Produkty Planu Rozwoju Lokalnego dla miasta i gminy Błonie w horyzoncie 2004-2006:

- zmodernizowana powierzchnia Rynku;
- powierzchnia zrewitalizowanych terenów
- liczba kilometrów zmodernizowanych głównych szlaków komunikacyjnych;
- liczba kilometrów nowopowstałych szlaków komunikacyjnych o dużym znaczeniu dla natężenia ruchu w mieście;
- kilometry zmodernizowanych i nowopowstałych dróg wiejskich;
- kilometry powstałych i zmodernizowanych chodników;
- liczba kilometrów oświetlonych dróg i ulic;
- budynki infrastruktury społecznej (kultura, edukacja, rekreacja) w których dokonano modernizacji;
- liczba nowopowstałych obiektów infrastruktury rekreacyjnej;
- liczba nowopowstałych obiektów infrastruktury sportowej;
- długość utworzonej i zmodernizowanej sieci kanalizacji;
- długość utworzonej i zmodernizowanej sieci wodociągowej;
- długość utworzonej i zmodernizowanej sieci instalacji elektrycznych;
- długość utworzonej i zmodernizowanej sieci gazowej;

Rezultaty Planu Rozwoju Lokalnego dla miasta i gminy Błonie w horyzoncie 2004-2006:

- liczba pojazdów korzystających ze zmodernizowanych lub nowopowstałych dróg ;
- liczba nowych przyłączy do sieci wodociągowej;
- liczba nowych przyłączy do sieci kanalizacyjnej
- nowe miejsca pracy;
- podniesienie jakości wody pitnej;

Długofalowe oddziaływanie przedsięwzięć ujętych w niniejszym Planie polegać będzie na ogólnym pobudzeniu gospodarki miasta szczególnie poprzez pozyskanie nowych inwestorów, co będzie skutkowało powstawaniem nowych miejsc pracy, a także zwiększeniem dochodów budżetu z opłat lokalnych. Inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną podniosą atrakcyjność, miasta i gminy Błonie dla osób z aglomeracji warszawskiej. Podsumowując, realizacja Planu znacząco wpłynie na poprawę warunków gospodarowania oraz jakości życia w mieście, a tym samym na poziom życia mieszkańców Błonia.

Przewidywane oddziaływania Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Błonie w horyzoncie czasowym do 2013 roku

Zasadniczym oddziaływaniem Planu będzie rozwój gospodarczy na obszarze objętym realizacją Planu. Wynikać będzie on bezpośrednio ze wzrostu liczby turystów odwiedzających Błonie, a w związku z tym ze wzrostem sprzedaży przedsiębiorstw handlowych działających na terenie miasta. Przełoży się to także na spadek liczby bezrobotnych w mieście – co zaowocuje zmniejszeniem liczby osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych takim wykluczeniem.

Kolejnym przewidywanym długofalowym efektem realizacji zadań przewidzianych w Planie będzie poprawa stanu zdrowia mieszkańców poprzez inwestycje w obiekty infrastruktury sportowej.

Innym planowanym oddziaływaniem będzie poprawa stanu środowiska naturalnego w efekcie termomodernizacji obiektów miejskich, a poprzez to zmniejszenie emisji na poziomie miasta.

W konsekwencji realizacja Planu rozwoju Lokalnego dla miasta i gminy Błonie przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców pozytywnie oddziaływując na sferę gospodarczą, społeczną i środowiskową.

8. Plan finansowy na lata 2005 – 2006 i na lata następne

8.1 Finanse miasta i gminy Błonie.

Analiza finansowa gminy Błonie pod kątem zadań zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego służy przede wszystkim zapewnieniu finansowania wkładu własnego dla inwestycji współfinansowanych ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Poniższe analizy oparte są na Wieloletnim Planie Finansowym Miasta i Gminy Błonie. Przeanalizowano zarówno stronę dochodową, która pozwala prognozować zasoby finansowe gminy na następne lata, jak i stronę wydatkową pozwalającą określić typowe dla jednostki wydatki, z podziałem na wydatki bieżące jak i inwestycje. Dokonano próby analizy opartej w dużej mierze na porównaniu pewnych wielkości, zależności i tendencji, które wystąpiły na płaszczyźnie finansowej w latach wcześniejszych.

Wykonanie budżetu Miasta i gminy w latach 2001-2004 wykazuje ostrożne tendencje do projektowania budżetu, co potwierdza coroczne niedoszacowanie zaplanowanych dochodów, które w roku 2004 stanowiły 104,3% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok.
Struktura dochodów w latach 2001-2004 wskazuje na rosnący udział, dochodów własnych, które w 2004 roku osiągnęły 71,8% budżetu. Struktura wydatków nie ulega większym zmianom i tak w roku 2004 na wydatki bieżące przeznaczono 72,3% wszystkich środków, a na wydatki majątkowe 27,7%.

W analizowanym okresie, jedynie w roku 2001 budżet wykazał nadwyżkę. W roku 2002 deficyt wynosił 15,8%, jednakże zmalał on do 7,2% w roku 2004.

Kiedy mówimy o możliwościach sfinansowania danego zadania inwestycyjnego, lub o możliwościach – tak jak w tym przypadku – swoistego współfinansowania polegającego na wygenerowaniu odpowiedniej części środków, niezmiernie istotną rolę wydają się odgrywać tzw. „wolne środki". Ich wysokość w 2004 roku wyniosła 8 105 866 PLN i była wyższa o 10,1% w porównaniu ze środkami wygospodarowanymi z tego tytułu w 2003 roku.

Analizy zawarte w Wieloletnim Planie Finansowym wskazują na systematyczny wzrost zarówno dochodów jak i wydatków w budżecie, a także co jest szczególnie warte uwagi systematyczny wzrost od 2001 roku wolnych środków.
Bardzo ważną dziedziną opisującą stan finansów danej jednostki, jest także wielkość zaciąganych zobowiązań finansowych, jak i ich charakter, wiążący się bezpośrednio z obciążeniem finansowym na kolejne lata budżetowe. W chwili obecnej gmina jest w trakcie spłaty dwóch pożyczek inwestycyjnych zaciągniętych z WFOSiGW i NFOSiGW, których spłata przewidziana jest do 2011 roku.

Tabela 11. Harmonogram spłat zaciągniętych zobowiązań

Planowane spłaty w latach tys. PLN							
Pożyczka	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
NFOSiGW	1 620	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 279
WFOSiGW	480	159					
Ogółem	2 100	2 319,8	2 160	2 160	2 160	2 160	2 279

Źródło: Wieloletni Plan Finansowy Miasta i Gminy Błonie

Analiza zdolności finansowej gminy została przeprowadzona w okresie 2005 2015 z uwzględnieniem wydatków inwestycyjnych w latach 2006-2009. Na okres 2006-2009 środki na inwestycje sięgają około 6 500 000 PLN, co

przekracza poziom prognozowanych wolnych środków. Jednym z planowanych, źródeł pokrywających tę różnicę są środki pochodzące z funduszy strukturalnych.

Jednostka samorządu terytorialnego ubiegając się o środki zewnętrzne z funduszy strukturalnych powinna pamiętać o tzw. wkładzie własnym w wysokości 25%. Jednakże w rzeczywistości po uwzględnieniu między innymi dodatkowych kosztów (np. koszty niekwalifikowane, podatek VAT itp.), czy też po prostu sytuacji, kiedy nie zostaną przyznane środki zewnętrzne w wysokości dokładnie 75% wartości kosztorysowej inwestycji, ale niestety niższe – słusznym wydaje się uwzględnić poziom „bezpieczniejszy" w wysokości 30-35%. Takie postawienie sprawy niejako utrudnia sytuację gminy, gdyż obliguje ją tym samym do wygenerowania większych środków, jednakże – z drugiej strony – zapewnia pewien margines swobody.

Tabela 12. Projekcja finansów na lata 2005-2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
1.Dochody	37 087376	37 316723	38 121490	38 952242	39809579	40 694136	41 606583	42 547621	43 517986
a) Dotacje i subwencje	11 026188	10 905409	10 988723	11 076081	11 167449	11 262809	11 362156	11 465497	11 572850
b) Dochody własne	26 061188	26 411314	27 132767	27 876161	28 642130	29 431327	30 244426	31 082124	31 945136
2.Wydatki	31 522285	32 140740	32 981828	33 846190	34 734486	35 647392	36 585607	37 549849	38 540856
3.Budżet gminy na inwestycje	**2 965091**	**2 402977**	**2 589662**	**2 626052**	**2 675093**	**2 686744**	**2 621345**	**4 997772**	**4 977131**

Źródło: Wieloletni Plan Finansowy Miasta i Gminy Błonie

8.2 Możliwości pozyskania wsparcia finansowego na realizację Planu Rozwoju Lokalnego miasta i gminy Błonie w okresie 2005-2006.

Z punktu widzenia jednostki samorządu terytorialnego o charakterystyce takiej, jak miasto i gmina Błonie (uwzględniając problemy i szanse rozwojowe, zakres planowanych inwestycji) zdecydowanie najbardziej interesującym jest Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Poniżej wskazane zostały działania ZPORR, które w związku ze specyfiką projektów planowanych w mieście można uznać za potencjalne źródło wsparcia finansowego.

Działanie 3.1.Obszary wiejskie.

Typy projektów, jakie mogą ubiegać się o wsparcie to projekty inwestycyjne zlokalizowane na obszarach wiejskich i miast do 20 tys. mieszkańców:

· Budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków;

· Budowa lub modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody;

· Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;

· Poprawa jakości powietrza;

· Gospodarka odpadami;

· Przeciwdziałanie powodziom;

· Budowa lub modernizacja dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym;

· Kompleksowe uzbrojenie terenu pod inwestycje - projekty kompleksowego uzbrojenia terenu przeznaczonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod inwestycje, z wyłączeniem terenów pod inwestycje mieszkaniowe

– uzbrojenie związane z dostarczeniem podstawowych mediów

– kanalizacji, wodociągu, instalacji elektrycznych, gazowych oraz dróg

wewnętrznych itp.;
· Budowa lub modernizacja lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej (w miejscowościach powyżej 5000 mieszkańców).
Montaż finansowy dla tego działania (możliwy poziom wsparcia) przedstawia się następująco:
Dofinansowanie z EFRR: 75% kwalifikujących się wydatków publicznych lub 50% kwalifikujących się wydatków publicznych (w przypadku projektów dotyczących kompleksowego uzbrojenia terenu, gdy inwestycja generuje znaczący dochód netto);
Działanie 3.5. Lokalna infrastruktura społeczna.
Działanie to podzielone jest na dwa poddziałania. W ramach Poddziałania *3.5.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa* możliwe jest uzyskanie wsparcia następujących typów projektów:
· Budowa nowych, przebudowa i rozbudowa istniejących obiektów dydaktycznych (w szczególności budynków szkolnych, przedszkolnych, laboratoriów dydaktycznych, sal do praktycznej nauki zawodu w szkołach ponad gimnazjalnych);
· Budowa nowych, przebudowa i rozbudowa istniejących bibliotek;
· Budowa nowych, przebudowa i rozbudowa istniejących obiektów sportowych (w szczególności sal gimnastycznych, basenów, boisk sportowych, stadionów, hal sportowych);
· Budowa nowych, przebudowa i rozbudowa istniejących obiektów infrastruktury społeczno – edukacyjnej (w szczególności burs, internatów, stołówek);
· Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury technicznej i sanitarnej;
· Wyposażenie obiektów sportowych, dydaktycznych i społeczno-edukacyjnych;
· Zagospodarowanie otoczenia obiektów wyłącznie w przypadku realizacji ww. projektów realizowanych w ramach poddziałania.

W latach 2004 – 2009 Miasto i Gmina Błonie będzie mogła również uzyskać wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. W ramach tych dwóch mechanizmów Polsce na lata 2004-2009 przysługuje kwota 533,51 mln euro.

Wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego w przypadku jednostek samorządu terytorialnego nie powinno przekraczać 85% całkowitych kosztów kwalifikowalnych. Łączna wielkość wsparcia ze środków Mechanizmu Finansowego EOG, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Wspólnoty Europejskiej lub innych środków nie powinna przekraczać 90% całkowitych wydatków. Wysokość wnioskowanej pomocy nie powinna być mniejsza niż 250 000 euro.

Spośród działań priorytetowych istotne z punktu widzenia samorządu gminnego są:

- Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez między innymi redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii,
    - ograniczanie korzystania z indywidualnych systemów ogrzewania na rzecz podłączenia do zbiorczych/komunalnych sieci cieplnych
    - termomodernizacja w budynkach użyteczności publicznej,
    - inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii,
    - budowa, przebudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacji zbiorczej,
    - organizacja selektywnej zbiórki odpadów, a następnie zagospodarowania ich poprzez odzysk.

- Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami,

- Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast,

    - rewitalizacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem,
    - rewitalizacji historycznych obszarów miejskich,
    - rewitalizacji obiektów poprzemysłowych o wysokiej wartości historycznej na cele kulturalne, w szczególności na muzea nowoczesności
    - renowacji, ochrony i zachowania miejsc pamięci i martyrologii
    - budowy i rozbudowy publicznych i niekomercyjnych instytucji kultury o europejskim znaczeniu,
    - budowy, rozbudowy, odbudowy i adaptacji infrastruktury kulturowej w miejscach o symbolicznym znaczeniu dla polskiej kultury
    - kompleksowych programów konserwacji zabytków ruchomych oraz konserwacji i digitalizacji zabytkowych księgozbiorów i archiwaliów;

- Rozwój zasobów ludzkich poprzez m.in. promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmacnianie w samorządzie i jego instytucjach potencjału z zakresu administracji lub służby publicznej, a także wspierających go procesów demokratycznych,

- Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem,

- Ochrona środowiska, z uwzględnieniem administracyjnych zdolności wprowadzania w życie odpowiednich przepisów UE istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych,

8.3 Wsparcia finansowe na realizację Planu Rozwoju Lokalnego w okresie planowania 2007 – 2013

Planowane przez gminę zadania, których okres realizacji przypada na rok 2007 i lata dalsze będą mogły liczyć na wsparcie realizowanych zadań (w tym infrastrukturalnych) z Funduszy Strukturalnych UE również w kolejnym okresie programowania tj. w latach 2007-2013. Aktualnie największe przybliżenie pozwalające ocenić zakres wsparcia z funduszy strukturalnych w tych latach w Polsce, zawiera dokument opracowany w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej i przyjęty przez Radę Ministrów dn. 11 stycznia 2005 r. pt. *Wstępny projekt Narodowego Planu Rozwoju*.

W niniejszym dokumencie sformułowano następujące, cele strategiczne dla Polski:

- **Utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu gospodarczego.**
- **Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.**
- **Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.**

Cele te zostały ujęte w 10 priorytetów strategicznych:

- **Inwestycje** rozumiane jako wzrost inwestycji odpowiadających wyzwaniom postępu technologicznego i społeczeństwa informacyjnego,

rozbudowujących i modernizujących infrastrukturę techniczną kraju oraz realizujących zasadę zrównoważonego rozwoju.

- **Zatrudnienie** rozumiane jako dążenie do tworzenia nowych miejsc pracy oraz zwiększanie zatrudnialności. Tworzenie nowych miejsc pracy będzie następowało przede wszystkim przez rozwój drobnej przedsiębiorczości, w wyniku poszerzenia możliwości podejmowania działalności gospodarczej.
- **Eksport** rozumiany jako kształtowanie proeksportowej orientacji gospodarki m.in. po przez odpowiednie rozwiązania systemowe i instytucjonalne oraz prowadzenie aktywnej polityki promocji eksportu.
- **Przedsiębiorczość** rozumiana jako tworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej oraz zwiększanie efektywności i produktywności istniejących form gospodarowania.
- **Innowacyjność** rozumiana jako kreowanie postaw innowacyjnych w społeczeństwie, włączenie nauki w rozwój gospodarczy, innowacje produktowe, procesowe i organizacyjne, w tym w dziedzinie zarządzania i marketingu.
- **Ochrona rynku** rozumiana przede wszystkim jako ochrona konkurencji oraz dążenie do wyeliminowania zagrożeń związanych z nieuczciwą konkurencją, przejrzyste reguły pomocy publicznej, liberalizacja rynków sieciowych (energetyka, infrastruktura).
- **Integracja społeczna** rozumiana jako działania oparte na zasadach dialogu wzajemności, równorzędności, których celem jest dążenie do społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej, w którym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomagane są jednostki i grupy w realizacji ich życiowych celów.
- **Wiedza i kompetencje** rozumiane jako poprawa jakości kształcenia i jego upowszechnienie na poziomie średnim i wyższym.

- **Aktywizacja i mobilność** rozumiana jako uzyskanie mobilności zasobów siły roboczej w celu lepszego dostosowania popytu i podaży na rynku pracy, a tym samym ograniczenia bezrobocia.
- **Gospodarowanie przestrzenią** zorientowane na jej ekonomiczną waloryzację przy zapewnieniu niezbędnej ochrony zasobów przyrodniczych.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju dokument ten będzie wdrażany za pomocą programów operacyjnych: regionalnych, sektorowych bądź innych o specjalnym przeznaczeniu dotyczących wyodrębnionych grup zagadnień przestrzennych, ekonomicznych bądź społecznych. Programy operacyjne zostały pogrupowane w programy horyzontalne, co w zamyśle autorów ma zapewnić efektywny system zarządzania. Poniżej został przedstawiony układ programów operacyjnych wraz z podziałem środków finansowych.

Tabela 13. Podział środków finansowych w ramach NPR (mln Euro) na programy operacyjne.

Programy horyzontalne - kierunki rozwoju	**Programy operacyjne**	**Instytucje zarządzające**	**Środki Publiczne**	**Ogółem (środki publiczne i prywatne)**	**Sposób wdrażania/ uwagi**
1. Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przekształcenia strukturalne obszarów wiejskich (koordynacja minister właściwy	16 Regionalnych programów operacyjnych	samorządy wojewódzkie	*28000,0* *EFRR, EFS, budżety jst, Fundusz Pracy*	*39200,0*	Własne priorytety regionów + specjalne uregulowania dla komponentu współfinansowanego przez ESF

ds. rozwoju regionalnego)	RPO - spójność i konkurencyjność regionów	minister właściwy ds. rozwoju regionalnego .	*8494,7 EFRR, FS, budżety jst, budżet państwa*	*8994,7*	Konkursy organizowane na poziomie krajowym dla sam. Terytorialnych Poszczególne priorytety zarządzane będą przez poszczególnych ministrów np. ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego itd.
	Programy operacyjne współpracy przygranicznej i terytorialnej	minister właściwy ds. rozwoju regionalnego	*469,3 EFRR, budżety jst*	*469,3*	Łącznie ok. 8 programów, skoordynowanych z programami realizowanymi w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa oraz programami współfinansowanymi z Instrumentu Wsparcia Przedakcesyjnego
	PO Rozwój obszarów wiejskich	wiejskich minister właściwy ds. rozwoju wsi	*11029,3 EFRROW, budżet państwa, budżety jst*	*14641,1*	Wybór projektów w części działań na poziomie samorządu wojewódzkiego
	PO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb	minister właściwy ds. rybołówstwa	*1529,3 EFR, budżet państwa, budżety jst*	*2141,1*	Dla części działań granty globalne

2. Infrastruktura techniczna (koordynacja minister właściwy ds. transportu)	PO Infrastruktura drogowa	drogowa minister właściwy ds. transportu	*20151,1* *EFRR, FS, Krajowy Fundusz Drogowy budżet państwa,*	*27091,5*	
	PO Infrastruktura kolejowa	kolejowa minister właściwy ds. transportu	*6171,1* *EFRR, FS, budżet państwa,*	*6171,1*	
	PO Sieci energetyczne	minister właściwy ds. gospodarki	*2594,0* *EFRR, FS, budżet państwa,*	*3194,0*	
3. Zasoby naturalne (minister właściwy ds. środowiska)	PO Środowisko	minister właściwy ds. środowiska	*9620,0* *EFRR, FS, budżety jst., NFOŚ, WFOŚ, budżet państwa*	*10120,0*	
4. Inwestycje w przedsiębiorstwach (koordynacja minister właściwy ds. gospodarki)	PO Rozwój i modernizacja przedsiębiorstw	minister właściwy ds. gospodarki	*6709,3* *EFRR, EFS, budżet państwa,*	*9193,1*	Granty globalne dla części działań
	PO Nauka, nowoczesne technologie i społeczeństwo informacyjne	minister właściwy ds. nauki	*4376,7* *EFRR, budżet państwa,*	*5927,3*	Granty globalne dla części działań
5. Rozwój zasobów ludzkich i kapitału społecznego (koordynacja minister właściwy ds. pracy)	PO Wykształcenie i kompetencje	minister właściwy ds. oświaty	*5489,3* *EFS, Fundusz Pracy, budżet państwa*	*5489,3*	

	PO Zatrudnienie i integracja społeczna	minister właściwy ds. pracy	*4689,3* *EFS, Fundusz Pracy, PFRON, budżet państwa*	*4689,3*	
	PO Społeczeństwo obywatelskie	minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego	*773,2* *EFRR, EFS, budżet państwa*	*773,2*	Granty globalne dla org. pozarządowych dla części działań
6. Pomoc techniczna	PO Pomoc techniczna	minister właściwy ds. rozwoju regionalnego	*594,0* *EFRR, budżet państwa*	*594,0*	

Źródło: Wstępny projekt NRP 2007-2013

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (instrument polityki spójności UE)

EFS – Europejski Fundusz Społeczny (instrument polityki spójności UE)

FS – Fundusz Spójności (instrument polityki spójności UE)

EFRROW – Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich (instrument strukturalny Wspólnej Polityki Rolnej)

EFR – Europejski Fundusz Rybołówstwa (instrument strukturalny Wspólnej Polityki Rybackiej)

Na szczególną uwagę zasługuje 16 Regionalnych Programów Operacyjnych, których cele i priorytety będą nawiązywały do wojewódzkich strategii rozwoju oraz Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Dzięki powyższym programom województwa będą samodzielnie formułować programy operacyjne dostosowane maksymalnie do uwarunkowań regionalnych. Wsparcie będzie dotyczyć przede wszystkim następujących priorytetów:

1. podstawowej infrastruktury technicznej regionalnej i lokalnej,
2. kompleksowych planów rozwoju i rewitalizacji małych i średnich miast oraz rozwoju i restrukturyzacji obszarów wiejskich,
3. infrastruktury telekomunikacyjnej i społeczeństwa informacyjnego,
4. przedsiębiorczości,

5. turystyki,
6. kultury,
7. infrastruktury społecznej,
8. zasobów ludzkich.

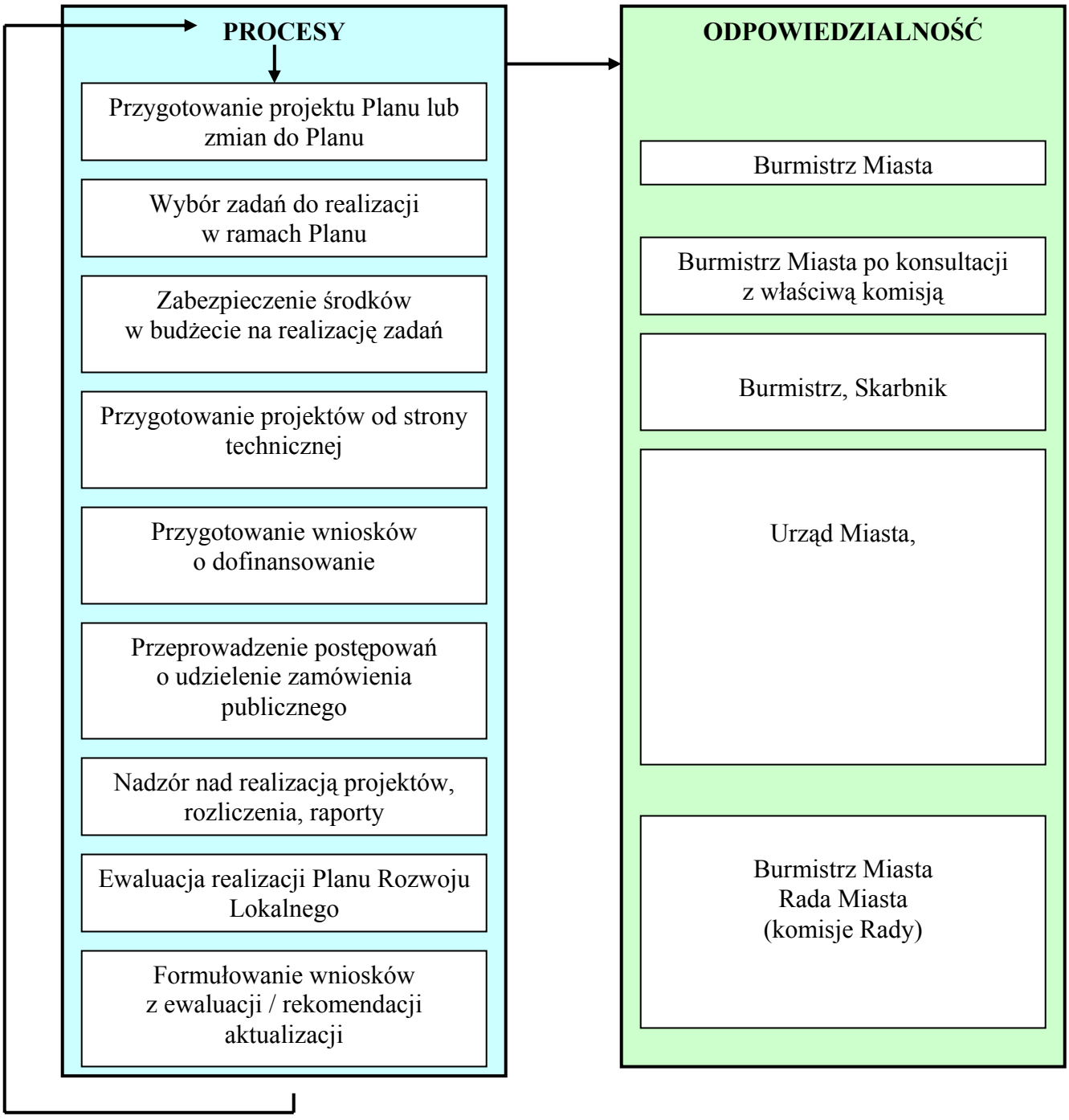
Łączna wielkość zaangażowanych środków finansowych w realizację 16 Regionalnych Programów Operacyjnych może przekroczyć 39 mld euro.

Powyższe dane dają podstawę, aby oczekiwać, że zadania planowane przez samorząd gminy Błonie na lata następujące po roku 2006, będą mogły uzyskać znaczące wsparcie ze środków europejskich.

9. System wdrażania

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego w Błoniu obejmuje szereg procesów niezbędnych do jego realizacji oraz podmioty, które będą zaangażowane w ich wykonywanie. Proces wdrażania Planu i zakres odpowiedzialności przedstawiony jest na wykresie poniżej.
We wdrażanie Planu, w zależności od typu projektu, będą również zaangażowane inne jednostki lub organy, niż wskazane na schemacie. Będą to w szczególności inne samorządowe jednostki organizacyjne, których dany projekt będzie bezpośrednio dotyczył oraz firmy zewnętrzne wspomagające proces.

Wykres. 2. Schemat wdrażania Planu

10. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

10.1 System monitorowania i oceny Planu

Planuje się następującą procedurę monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego:

1. Przegląd Planu Rozwoju Lokalnego będzie przeprowadzany przez cały okres jego obowiązywania, przynamniej raz na pół roku. Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie sprawozdanie zawierające informacje na temat zaawansowania poszczególnych zadań wybranych do realizacji w danym okresie.
2. Burmistrz, który jest odpowiedzialny za wdrażanie Planu składa Radzie Miejskiej sprawozdanie z jego realizacji, które przyjmowane jest uchwałą Rady Miejskiej.
3. Zmiany w dokumencie dokonywane będą uchwałą Rady Miejskiej na wniosek Burmistrza po wydaniu stosownej opinii przez Komisję Infrastruktury oraz komisję odpowiednią dla danego typu inwestycji.

Ocena średniookresowa Planu będzie dokonywana po zakończeniu I okresu programowania, tj. w pierwszym kwartale 2007 r. Jej celem będzie porównanie założonych w Planie efektów realizacji Planu z faktycznie osiągniętymi wynikami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia na kolejne lata wdrażania Planu. Ocena dokonywana będzie przez Burmistrza Miasta i Gminy, który przedstawi ją do przyjęcia Radzie Miejskiej.

Ocena końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu, w jakim realizowane mają być zadania ujęte w Planie. Wnioski z oceny, sporządzone w trybie analogicznym jak dla oceny średniookresowej, posłużą jako rekomendacje w kolejnych procesach planowania strategicznego.

10.2 Sposoby inicjowania współpracy międzysektorowej

Jako jedną z najważniejszych zmian, które nastąpiły w Polsce w okresie transformacji, można wyróżnić stopniowe odradzanie się postaw obywatelskich, co łączy się z ogólnym rozwojem społeczeństwa obywatelskiego. Szczególny renesans aktywności obywatelskiej obserwujemy w społecznościach lokalnych, zjawisko to jest bezpośrednio związane z restytucją instytucji gminy wprowadzającą samodzielny samorząd gminny (1990 r.), a także reformą samorządową z 1999 roku. Poprzez wprowadzenie samorządów na różnych szczeblach, obywatele zostali upodmiotowieni w procesie partycypacji społecznej, uzyskali realne narzędzia wpływu na decyzje dotyczące ich codziennego życia. Organizacje obywatelskie współpracujące z samorządem na zasadzie partnerstwa stanowią razem duet, dzięki któremu można zmultiplikować potencjały poszczególnych instytucji. Szczególnie ważne jest wypracowanie procedur współpracy pomiędzy organizacjami obywatelskimi a samorządami, a także uwzględnianie ich potencjału w ramach powstających planów strategicznych, takich jak Lokalne Programy Rozwoju.

Spróbujmy także zdefiniować termin partnerstwo. Partnerstwo w tym wypadku rozumiane jest jako sformalizowany związek pomiędzy grupami, oparty na zasadzie uzgadniania polityk i ich wspólnej realizacji, przy równym podziale korzyści i zysków.

Jak można budować partnerstwo w skali gminy? Na szczeblu lokalnym, idealnym modelem jest sytuacja, gdy w działania na rzecz partnerstwa angażują się trzy sektory, tzn. samorząd, organizacje pozarządowe oraz przedstawiciele biznesu. Takie forum może być ciałem, które będzie opiniowało główne dokumenty dotyczące kierunków rozwoju społeczności lokalnej , będzie wypracowywało wspólne propozycje rozwiązań płynące z ich

doświadczeń. Jest to także bardzo dobry sposób na wymianę informacji pomiędzy poszczególnymi sektorami. W miarę postępów w pracach, jest szansa, że narodzą się wspólne inicjatywy i konkretne działania. To zależy od mobilności lokalnych środowisk oraz od zaangażowania samorządu lokalnego jako animatora działań. Szczególnym narzędziem prawnym, na podstawie, którego można „układać" współpracę z organizacjami jest Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 roku. Ustawa zobowiązuje samorząd do uchwalania rocznych planów współpracy z organizacjami, a także do zlecenia zadań organizacjom pozarządowym w trybie konkursu. Należy nadmienić, że zlecenie niektórych zadań organizacjom jest zdecydowanie tańsze niż prowadzenie ich w ramach instytucji samorządowych. Stwarza także możliwość działania rad konsultacyjnych przy poszczególnych samorządach, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Warto także nadmienić o partnerstwie w kontekście wykorzystania unijnych funduszy strukturalnych. Partnerstwo w dokumentach UE oznacza „włączenie w proces podejmowania decyzji i ich realizację odpowiednich szczebli władz wspólnotowych i krajowych, jak również instytucji i środowisk regionalnych oraz lokalnych najlepiej znających potrzeby i możliwości swego regionu" (za słownikiem terminologicznym z Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich 2004-2006). Partnerstwo jest jedną z zasad polityki strukturalnej UE, wpisaną w prawodawstwo wspólnotowe oraz w polskie akty prawne dotyczące rozwoju regionalnego.

W trakcie oceny projektów zazwyczaj premiowane są programy przygotowane we współpracy z lokalnymi partnerami, w których to realizacji mają swój udział różne sektory. Z czysto praktycznego punktu widzenia, programy przygotowywane międzysektorowo, reprezentują szersze spektrum rozwiązań, opierają się na rzetelniejszej analizie środowiska lokalnego.

Zaangażowanie w ich realizację zróżnicowanych instytucji gwarantuje lepszą jakość działań, a w związku z tym większy efekt dla społeczności lokalnej.

Oprócz argumentu przydatności partnerstwa w fazie aplikowania o fundusze i realizacji programów, istnieje bardziej pierwotny argument. Rozwój lokalny i regionalny niemożliwy jest bez owocnej współpracy różnych sektorów na jego rzecz. Nikt nie osiągnie postępu w tej materii, jeżeli nie oprze swoich działań na budowie efektywnego partnerstwa, jest to pierwszy krok do sukcesu. Kto jeszcze tego nie zrozumiał, ma przed sobą długą drogę.

Partnerstwo lokalne wyrażające się współpracą głównych lokalnych instytucji społeczeństwa obywatelskiego jest doskonałą i skuteczną pomocą dla rozwoju społeczności lokalnych. Niestety, w Polsce ta idea nie jest szerzej znana i stosowana. Władze samorządowe narzekają często na brak aktywności swoich obywateli, zaś obywatele narzekają na władzę, twierdząc, że podejmuje decyzje bez należytej wiedzy o tym, czego obywatele oczekują. Środowisko przedsiębiorców dystansuje się często od działań innych sektorów. Zdarzają się sytuacje, w których różne podmioty podejmują podobną działalność, nie informując się o tym wzajemnie i nie jednocząc swoich sił. Często przedstawiciele poszczególnych grup nie widzą potrzeby współpracy międzysektorowej lub nie posiadają narzędzi niezbędnych do jej zainicjowania, podejmowania wspólnych działań. W interesie każdego samorządu, leży oparcie lokalnego rozwoju na połączeniu lokalnych potencjałów w procesie partnerstwa.

Samorząd Błonia będzie w sposób otwarty podchodził do projektów zgłaszanych przez podmioty prywatne oraz organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia, kościoły i związki wyznaniowe, mogące pozytywnie wpłynąć na osiągnięcie celów rozwojowych gminy. Współpraca z wyżej wymienionymi będzie inicjowana poprzez organizację spotkań z mieszkańcami, podczas których przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy prezentować będą możliwości współpracy w nadchodzącym okresie.

Inicjatorem współpracy mogą być również mieszkańcy i organizacje, których są oni członkami. Propozycje wspólnej z gminą realizacji przedsięwzięć mogą być kierowane do samorządu w trybie ciągłym, zarówno poprzez zwrócenie się na piśmie, jak i w czasie spotkań z Radnymi czy Burmistrzem.

10.3 Upowszechnianie dokumentu i promocja jego efektów

W ramach upowszechniania Planu podejmowane będą następujące działania:

1. Umieszczenie dokumentu Planu Rozwoju Lokalnego na stronie www Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
2. Zamieszczenie na tablicy ogłoszeń przy Urzędzie Miasta informacji o przyjęciu Planu i możliwościach dostępu do niego.
3. Zamieszczenie informacji na temat Planu Rozwoju Lokalnego w prasie lokalnej.
4. Przekazanie dokumentu Planu Rozwoju Lokalnego przewodniczącym Rad Osiedli.
5. Informowanie o zawartych w dokumencie planach inwestycyjnych na zebraniach wiejskich odbywających się w cyklu rocznym.
6. Zapewnienie możliwości zapoznania się przez mieszkańców z Planem Rozwoju Lokalnego poprzez udostępnienie go w biurze Rady Miasta.

Dodatkowo wszystkie sprawozdania i oceny powstające w ramach monitorowania Planu, jak również jego zmiany będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jarosław Piotr Hernik